

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SLOVENE

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Reforma našega socialnega zavarovanja

Kakor sedaj kaže, bo bilanca bolniškega zavarovanja v naši državi zaključila preteklo poslovno leto s presežkom v večini okrožnih uradov. Toda to nas ne sme motiti, kajti položaj socialnega zavarovanja je še vedno neugoden. Presežek dohodkov nad izdatki je bil dosežen na ta način, da so se prispevki povišali, dočim so bile dajatve delavstvu zmanjšane. Tega nenormalnega stanja pa ne moremo trpeti dolgo časa, ker se posebno v sedanji krizi vedno bolj množe odnosi prihajajo na dan večje zahteve do socialnega zavarovanja. Ker se nahajamo v prehodni dobi tudi za socialno zavarovanje, je prav, če izvedemo temeljito reformo, ki bo prinesla predvsem zavarovancem one olajšave, katere tako nujno potrebujejo.

Če bi bil gospodarski položaj našega delavstva boljši kot je in bi bili njegovi zaslužki dovolj visoki, bi ne bilo potrebno našemu delavstvu oklepiti se obstoječe organizacije socialnega zavarovanja in bi si lahko svobodno izbirali zdravnike. Ker pa pri nas kot drugod položaj delavstva in ogromne večine nameščenec ni tak, da bi jim to omogočal, hočejo imeti od obstoječe organizacije čimveč ugodnosti za svoje prispevke. To je pravilno in treba je dati našemu delavstvu za njegov denar odgovarjajoče dajatve. Toda socialno zavarovanje pri nas zadeva na mnoge upravičene in neupravičene kritike.

Predvsem so že gospodarske in socialne razmere posameznih pokrajin v naši državi tako zelo različne, da je popolnoma centralizirana ureditev socialnega zavarovanja bila v marsičem neumestna. Poleg tega je taka organizacija povzročila veliko večje upravne stroške, kot bi bili pri drugačni ureditvi. Zato je bila popolnoma razumljiva zahteva, ki jo ponavljamo zlasti Slovenci že celo vrsto let, da se naj uvede popolna decentralizacija socialnega zavarovanja. Od te decentralizacije si ne obetamo koristi sami mi, temveč tudi druge pokrajine v državi, ker bi odpadel velik osrednji aparat, ki bi po novem lahko opravljal samo nadzorstvene posle nad svojimi podrejenimi organi v posameznih pokrajinah in mestih države. Še več, misliti bi bilo treba na popolno decentralizacijo zavarovanja, kjer bi bile osnovne enice z najširšimi samoupravnimi pravicami že posamezne večje tovarne ter združitev manjših podjetij v večjo enoto. To je bila organizacija, katero smo poznali pri nas že pred vojno, vendar je po vojni v dobi, ko je vladala centralizacijska manija, ta organizacija bila odpravljena pod prevezo, da bo vse boljše in cenejše. Izkazalo se pa je, da je umestnejše, zasnovati samopomočno zavarovanje delavstva na podlagi manjših enic in ne po enem kopitu za vseh 500.000 zavarovancev v naši državi.

Prepričani smo, da bi čim širša decentralizacija in okrepitev moči ter razširjenje delokroga že sedanjih krajevnih organov Osrednjega urada za zavarovanje delavcev pomenila velike prihranke in bi tako odpadle kritike, ki se nanašajo na visoke upravne stroške.

V nedavni polemiki med zagrebško zdravniško zbornico ter Osrednjim uradom za zavarovanje delavcev so zdravniki navajali, da pride pri nas že en uradnik Osrednjega urada s krajevnimi organi vred na 394 članov, dočim je ta številka višja v drugih državah, kar pomeni, da je drugje uprava socialnega zavarovanja cenejša. Ta trditev nam kaže, kako zelo bi ravno decentralizacija koristila pri zmanjšanju upravnih stroškov.

Drugo pereče vprašanje je ureditev zdravniške službe. O tem se je v našem strokovnem časopisu že mnogo razpravljalo ter so zlasti interesirane zdravniške organizacije v tem oziru predlagale ureditve na drugi podlagi: namesto sedanjih uradovih zdravnikov, naj bi lahko člani šli k vsakemu zdravniku, tudi neuradnemu, ki pa bi dobil za to plačilo. Pri današnjih razmerah v zavarovanju je za urad cenejša, da ima svoje zdravnike, toda socialni ozir govore bolj za to, da se izbira zdravnikov prepusti zavarovancem samim. Sicer obstojajo mnogi argumenti tudi proti temu, vendar bo treba to vprašanje enkrat končno javno urediti tako, da bodo zavarovanci imeli več ugodnosti, kakor jih imajo sedaj, in da se ne bodo mogli več pritoževati, da so bili premalo preskrbljeni in da zanje ni bilo vloženo dosti brige in skrbnosti.

Zdravniški stan se sicer zelo pritožuje, da je odvzela socializacija bolniške službe mnogo zaslužka nekaterim članom, toda vpoštevati mora, da je imel tudi zdravniški stan svojo korist od uvedbe socialnega zavarovanja. Najradikalnejši predlog, ki je doslej glede tega bil vložen, je ta, da naj bodo vsi zdravniški javni uslužbenci in bi jim tako država zagarantirala nekaj eksistenčnega minimuma.

Glede zahteve zdravnikov, da prevzamejo zdravniški vodstvo uprave socialnega zavarovanja, smo nekoliko skeptični. Predlog ima mnogo argumentov zase, zlasti, ker je naperjen proti sedanjemu vodstvu uprave, ki je na odločilnih mestih v rokah pravnikov. Pri nas se je nekoliko razpasla navada, da mora biti na vsakem odgovornem mestu v upravi jurist. Toda sama pravniška kvalifikacija ne more biti merodajna za vodstvo gospodarskih in socialnih ustanov, kakor tudi ne smemo pasti v drugo enostransko, da bi prevzeli upravo zdravniki, katerim sicer ne odrekamo velikih zmožnosti, pač pa smo mnenja, da njih zdravniška kvalifikacija zopet ni zadostna za vodstvo takih gospodarskih in socialnih ustanov, kot je n. pr. bolniško zavarovanje. Treba bo najti primeren korektiv, da ne pademo v eden ali drugi ekstrem, to pa zato, ker nam je na srečo, da je vodstvo tako važnih institucij, pri katerih gre za stotine milijonov delavskega in javnega denarja, v najboljših rokah.

Da nam je potrebna temeljita reforma bolniškega zavarovanja kakor tudi nezadostnega potujejo še dejstva, da nimamo izvedenega v naši državi starostnega zavarovanja in zava-

Leopold III. — kralj Belgijcev

Včeraj je novi belgijski kralj prisegel na belgijsko ustavo in imel svoj prvi prestolni govor

Bruselj, 23. febr. AA. Danes je novi kralj Belgije prisegel na ustavo. Po določbah belgijske ustave je položil prisego na slavnostni skupni seji senata in poslanske zbornice. Pokojni kralj Albert I. je prisegel 23. decembra 1909, in sicer je izgovoril besedilo prisige v obeh državnih jezikih, v francosčini in flamščini. Isto je storil tudi novi kralj Belgijcev Leopold III. Edino prvi kralj Belgije Leopold I. ki je prisegel na ustavo 21. julija 1831, ni izvršil tega svečanega dejanja v parlamentu, temveč na brusselskem kraljevskem trgu na stopnicah cerkve sv. Jakoba.

Dvorana poslanske zbornice je bila vsa v cvetju in pripravljena za današnji veliki in svečani čin. Na predsedniškem mestu stoji prestol, pokrit z baldahinom. Na levi strani dvorane je postavljena posebna tribuna, kjer stoji član kraljevske rodbine in odposlanci tujih vladarjev. V poslanskih klopih so zasedli mesta narodni poslanci in senatorji ter visoke osebnosti, ki so prisostvovali temu svečanemu dejanju. Člani vlade so zasedli mesta za prestolom. Predsedstvo za to svečano priliko volijo predsedstva obeh zbornic parlamenta in po dva tajnika obeh zbornic. Dejansko pa je predsedoval po letih starejši predsednik, v tem primeru predsednik senata Dignelie.

Svečana seja se je začela že pred prihodom kraljice. Ko je otvoril sejo, je predsednik pozval določeno odposlanstvo, naj stopi naprej, da sprejme kraljico. Kraljica je prišla v palačo po velikih stopnicah, isti ceremoniel je določil za prihod kralja v palačo parlamenta. V dvorani zbornice je zavzel novi vladar svoje mesto na prestolu, nato pa mu je eden izmed dvornih dostoj-

anstvenikov podal besedilo prisige. Novi kralj je prisegel, da bo spoštoval ustavo in zakone belgijskega naroda ter branil teritorialno nedotakljivost dežele. V svojem prvem prestolnem govoru je vladar dal izraza ganjenosti nad tolikšno udeležbo tujih gostov in njihovim sočustvovanjem z Belgijo v njeni žalosti, ter posebno omenil častno udeležbo hrabre francoske in britanske vojske in mornarice, ki ohranjata svoje bratstvo do Belgije, osnovano in zapečaten v nepozabnih dneh trpljenja in slave. Po končani prestolni besedi je novi kralj zapustil dvorano in palačo parlamenta. Nekaj minut zatem mu je sledila tudi kraljica.

V soboto bo svečana služba božja za novega kralja.

Novi belgijski kralj in kraljica sta sprejela brzogovorne čestitke iz vseh krajev sveta. Ena najlepših in najtoplejših je bila čestitka sv. očeta, ki je želel mlademu paru, da vlada v duhu krščanskih načel, v katerih je bil vzgojen v katoliški družini belgijske vladarske hiše. Lepa je tudi čestitka francoskega predsednika vlade, ki izraža željo, da bi tudi pod novim kraljem Belgija ostala zvezana s Francijo v toplem in iskrenem prijateljstvu ter tako nadaljevala slavne tradicije francosko-belgijske zvestobe, ki so jo tako krasno utelileli njegovi predniki. Vse belgijsko časopisje, valonsko ravno tako kakor flamsko, brez razlike politične usmeritve, pozdravlja nastop novega vladarja in izraža željo, naj bi sledil svojem velike-mu očetu pri obrambi belgijske domovine in vso-boščini belgijske ustave. Belgijski narod mu bo sledil vsikdar in povsod brez oklevanja, kadar bo v njegovem imenu zastavil vse svoje sile, da ostane Belgija neokrnjena in belgijski narod svoboden.

Novi belgijski kralj Leopold III.

Suvich je končal svojo misijo

Sklepi v Budimpešti

Velike intrige za kulisami sestanka med Suvichem in Gömbösom

Uradno poročilo

Budimpešta, 23. febr. AA. Madjarski korbiro je izdal tole poročilo:

Italijanski državni podtajnik g. Suvich je obiskal Madjarsko kot osebni zastopnik predsednika italijanske vlade g. Mussolinija, v čigar imenu je vrnil obisk, ki so ga napravili madjarski državni-ki v Rimu. Ti obiski so nov dokaz tesnega prijateljstva med Italijo in Madjarsko. Razume se, da je ta obisk dal priložnost g. Suvichu, da se sestane s predsednikom madjarske vlade g. Julijem Gömbösom in drugimi člani madjarske vlade in da se z njimi porazgovori o vseh važnejših političnih in gospodarskih vprašanjih. Splošno znano je zanimanje g. Mussolinija za vsa vprašanja, ki se tičejo Srednje Evrope, kakor tudi trud, ki si ga daje, da bi se dosegla ureditev teh vprašanj, tako političnih kakor gospodarskih, v želji, da bi se s tem popravile razmere ne samo v Srednji Evropi temveč na vsem kontinentu. Obisk g. Suvicha in razgovori z njim so še bolj okrepili zveze tesnega prijateljstva med obema državama, obenem so pa dokaz popolnega soglasja, ki vlada med italijansko in madjarsko vlado glede vseh predebatiranih vprašanj. Razgovori, ki so se danes končali, so dali priložnost za pripravljanje tal za bodočo akeijo italijanske in madjarske vlade v interesu zboljšanja in okrepitve položaja.

Razna ugibanja...

Budimpešta, 23. febr. Madjarska vlada in Suvich so v svojih izjavah o razgovorih zadnjih dni skrajno rezervirani. Madjarsko zunanje ministrstvo je danes v uradnem poročilu izjavilo le toliko, da na sestanku s Suvichem nikakor ni bilo govora o ustavitvi kakšnega bloka treh držav med Madjarsko, Avstrijo in Italijo. Italijanski minister Suvich je sprejel zastopnike časopisja, ki jim je izjavil, da je prišel na Madjarsko samo kot za-

stopnik Mussolinija in da ima namen pomagati, da se v srednji Evropi ustvari zopet politično in gospodarsko ravnovesje. V kakšne druge podrobnosti se Suvich ni hotel spuščati in časniki, ki so mu stavili vprašanja, niso dobili nobenega odgovora.

V političnih krogih pa se vzdržuje mnenje, da se je Suvich razgovarjal z madjarskimi državniki predvsem o možnostih intenzivnejšega gospodarskega razvoja gospodarskih odnosov med Madjarsko in Avstrijo, nadalje o carinskih ugodnostih, ki jih želi Italija nuditi Avstriji in Madjarski v tržaškem pristanišču ter slednjic o znižanju italijanskih železniških tarif v korist avstrijskemu in madjarskemu prevoznemu blagu. Italija si namreč prizadeva, da bi usmerila madjarsko zunanjo trgovino čez Avstrijo in odtod v svoje tržaško pristanišče.

Nekateri tukajšnji politiki in časniki iz zapada so dobili tudi vtis, da predlaga Italija, naj se pustijo pri sklenjenem trgovinskem sporazumu vrata odprta za vsot držav Male zveze, ako bi one to želele. Nadalje se sliši v Budimpešti, da je Suvich izjavil, kako da ima Mussolini željo zaen-

Rim proslavlja sporazum sklenjen v Budimpešti Vabilo MZ in Balkanskemu sporazumu

Rim, 23. febr. c. V tukajšnjih krogih pričakujejo, da se bo po Suvichevem obisku v Budimpešti položaj v Podonavju razčistil in začel razvijati tako, kakor je to bilo zamišljeno in izgovorjeno na sestankih med Dollfusom in Mussolinijem v Riccione. Gospodarski sporazum med Avstrijo, Madjarsko in Italijo mora biti temeljni kamen za organizacijo Podonavja v smislu italijanskega memoranduma.

Že pred odhodom Suvicha v Budimpešto je prinašalo vse fašistično časopisje z veliko naslado vesti angleškega, francoskega in nemškega časopisja o političnih kombinacijah, ki bi se mogle razčistiti v Budimpešti. Tako se je hotel ustvariti vtis, da je vprašanje Madjarske in Podonavja danes že svetovni problem, ki prihaja že v tako ostrino, da zahteva zelo naglo in radikalno rešitev. Zmeda v Evropi pa je tokrat toliko — francoske notranje politične težave in revolucija v Avstriji, da evropski diplomaciji tokrat ne preostaja drugega kot da prizna, da edino italijanski memorandum prinaša največ garancij za uspešno rešitev podonavskega problema.

Povabilo Mali zvezi

»Resto del Cardino« piše, da Italija zahteva od vseh držav jasnost in iskrenost napram Avstriji, kakor jo to že ves čas dokazuje italijanska diplomacija. »Tribuna« piše po madjarskih listih, da dela Mussolini najbolj na gospodarskem zblizanju med Italijo in Madjarsko. Z gospodarskim sporazumom med Avstrijo, Italijo in Madjarsko hoče preprečiti vsenemsko propagando v Avstriji. Razgovori, ki jih je Suvich vodil v Budimpešti, se bodo kmalu nadaljevali tako, da bodo lahko tudi avstrijski diplomati dejansko sodelovali pri rešitvi italijanskega načrta. Ta pogajanja pa ne smejo ostati samo pri razgovorih med Avstrijo, Italijo in Madjarsko. Ko se bo ustvaril avstrijsko-madjarski-italijanski blok, se bo povabila tudi Mala zveza in podpisniki balkanskega sporazuma bodo lahko sodelovali pri novem oblikovanju nove organizacije v Podonavju. Ko bi se

krat mirno posredovati med Avstrijo in med Nemčijo. Vendar pa da je Italija ravnatoka kakor Madjarska trdno odločena z vsemi sredstvi preprečiti »Anschluss«.

Ceravno so uradna poročila o konferenci zaporedoma zatirjala, da budimpeštanski sestank ni naperjen proti nobenemu, se vendar dozdeva tukaj, da temu ni tako in da je Mussolini deloval v Budimpešti v prvi vrsti proti Nemčiji, toda tako, da ne bi preveč očito razžalil njene samoljubnosti, ali vzbujal kakšna sumničenja. Ravno tako sta oba državnika Suvich in Gömbös v toku razgovorov razmotrivala možnost, kako bi se dalo ločiti Francijo od Male zveze ravno v vprašanju avstrijske neodvisnosti, in kako bi se dalo razbiti enotnost, ki obstoja med državami Male zveze s tem, da bi se ponudile gotove ugodnosti Češkoslovaški. Na dnevnem redu so bila tudi še druga vprašanja velike važnosti za končno ureditev Podonavja.

Dr. Dollussova izjava

Dunaj, 23. febr. b. Zvezni kancler dr. Dollfuss je imel razgovor s poročevalcem »New York Timesa«, ki mu je postavil več vprašanj. Ko ga je poročevalac vprašal, koliko je na tem resnice, da se snuje carinska zveza med Avstrijo in Madjarsko, je Dollfuss odgovoril, da tudi o taki uniji ne more biti govora. Odnosi med obema državama so tako tesni in prijateljski, da niti ena država ne stori ničesar brez znanja druge. Če bi Madjarska hotela nekaj ukreniti, bi o tem takoj obvestila dunajsko vlado.

ti trije bloki med seboj sporazumeli, bi se šele povabile zapadne velesile in Nemčija, da sodelujejo pri reševanju Podonavja.

Glasovi iz Pariza

Pariz, 23. febr. c. Senator Berenger je danes sestavil nov zasebni zunanji politični odbor uglednih francoskih politikov in diplomatov in takoj uvodoma izjavil, da je danes edino možna pot francoske zunanje politike, če sodeluje z italijansko diplomacijo, ki ima danes v srednji Evropi iste namene kot jih mora imeti Francija. Za njim je govoril znani senator in bivši francoski ambasador v Rimu de Jouvenel, ki je tudi priporočal tesno sodelovanje z Italijo. Italija in Francija morata vzeti skupno problem Podonavja v svoje roke in ga pravočasno pravilno rešiti, ker bi lahko razvoj dogodkov v Podonavju v drugem slučaju zavzel zelo nevarne oblike.

Nemški razorožitveni pogoji

Berlin, 23. febr. Z. Akoravno odposlanec angleške vlade lord Eden ni imel v Berlinu popolnega uspeha, se mu mora priznati, da je v razgovorih z nemškimi državniki dosegel vsaj koristne rezultate. Tako se je Hitler izrazil, da odstopi od zahteve po »napadalnem orožju« in se zadovoljuje vsaj z »malenkostnim povišanjem branilnega orožja«. Istotako je Hitler sprejel zamisel nadzorstva nad vsemi nerednimi vojaškimi organizacijami, kot je recimo rjava vojska (hitlerjevski napadalni oddelki), če tudi druge države sprejmejo enako nadzorstvo. Hitler je celo voljan razpustiti vse neredne bojne organizacije, ako se Nemčiji prizna pravica do 300.000 moč stoječe vojske. Glede bojnega letalstva zahteva Hitler 40% letal vseh sedesov Nemčije (1400 bojnih letal). S temi predlogi je Eden odpotoval sedaj v Italijo.

Austrijsko uprašanje

Nevarnost „Anschlusa“ — Kdo je zakrivil zmedo?

Wladimir d'Ormesson je v „Journal de Geneve“ objavil daljši članek o Avstriji, ki ga v naslednjem prinašamo v najvažnejših posnetkih.

Skupna izjava Anglije, Francije in Italije za avstrijsko neodvisnost je na vsak način koristno in važno dejanje. Koristno zaradi tega, ker v današnji zmedbi v mednarodni politiki skupna izjava treh velike sil je red v razburkanem duhu. Važno, ker kljub njeni platičnosti izraža neko trdno voljo, ki je Hitlerjeva Nemčija ne sme spregledati. Čistitajmo torej tem trem velesilam, ker odslej vemo, da sta Anglija in Italija sporazumni s Francijo v tem, da mora Avstrija ostati neodvisna.

Ta skupna izjava pa bi postala dogodek ogromne važnosti, če bi Nemčiji, ki je pridno sodelovala pri ustvarjanju nereda v Avstriji, padlo v glavo, da naj izkoristi sedanji položaj in izvede združitve Avstrije s Nemčijo če potrebno tudi s silo. Toda za enkrat vsaj nemška vlada brez dvoma ne goji takšnih namenov. Čeravno Hitler zelo želi, da bi prišlo do „Anschlusa“ in sicer iz več različnih vzrokov, on zna tudi metati puško s ene rame na drugo, če je treba. In če vsi znaki ne kažejo, bo Berlin odslej svoje stališče do Avstrije popolnoma spremenil. Zakaj? Razlogi pa so sledeči:

Do sedaj je nemška propaganda ležala na Avstriji kot težka klada. Ta politika je rodila svoje sadove, ker je sprožila v Avstriji neko nemirnost in razbrzdanost, ki je dovedla do tragičnih dogodkov na Dunaju pretekli teden. Dollfuss vztraja na vladni. A to vztrajanje je čudež ravnotežja, ki se vsak dan s nova ponavlja. Danes, ko je izginila avstrijska socialna demokracija, je avstrijski problem bolj enostaven. Krščanski socialci sami ne morejo vladati in zato se bo obesilo na nje varušstvo Heimwehra, ki bo tudi odločilno za vsa avstrijsko politiko. Med avstrijskim Heimwehrom in med nemškimi narodnimi socialisti pa je brez dvoma globok jarek, a ta jarek še ni nepremostljiv prepad.

Taktika, ki jo bo uporabljala odslej Hitlerjeva Nemčija, bo obstojala v tem, da položi mostove ali vsaj brvi čez ta jarek. Nemška propaganda v Avstriji bo prej ali slej popolnoma prenehala. Berlin bo izdal geslo: Mir! in vse se bo vrnilo lepo v znamenju pomirljivosti in medsebojne popustljivosti ter razumevanja. Razumevanje, za njim pa pride sprava! Toda to Heimwehra prav čisto nič ne bo oviralo, da še nadalje vzdržuje predvsem v delavskih krogih neprestano revolucionarno vrenje in trenje in da s tem prisili dunajsko vlado k vedno bolj radikalnim odredbam in tako postavi pred avstrijsko ljudstvo sporazum s Hitlerjem kot edini še najboljši izhod iz vsega nereda.

Nemški režim in heimwehrovski režim se bosta vsak dan bolj drug drugemu približevala. V nem koliko mesecih ali tednih bo prišlo do uradnih stikov: avstrijski ministri bodo potovali v Berlin, nemški ministri bodo prišli na Dunaj. Brez dvoma bo von Papen tihi mož, ki bo odprl vrata. On se bo recimo ustavil na Dunaju na potu v Rim... Ta izmenjava prijateljev bo prvi korak k „Anschlusu“. Drugi korak bo prišel takoj: vstop narodnih socialistov v heimwehrovska vlada. Na dan, ko bo kartel Heimwehra in hitlerjevcev gotov, bo tudi „Anschluss“ izvršeno dejstvo...

In zgodovina ne bo mogla poročati, da je Nemčija z brutalno silo osvojila Avstrijo. Tako bo Avstrija drsela počasi po strmini in se bo počasi potopila v nemškemu morju, ki se raztega na vznožju te strmine. Avstrija se nahaja danes uprav v istem položaju napram Nemčiji, v katerem se je 1867 nahajala Bavarska napram Prusiji. Bavarske danes ni več...

Vse to mora imeti za evropsko politiko neizmerne posledice, kajti kakor hitro bo Nemčija pogoltnila Avstrijo, bo začela tudi s svojim prodiranjem proti srednji in vzhodni Evropi. Dolgo časa je iskala svojo pot. Sedaj jo je našla. Najprej bo Češkoslovaška, ki bo padla pod nemško območje. Bržkone bo Nemčija, zaradi lažjega napredovanja, storila s Češko isto, kar je storila nedavno s Poljsko: ponudila ji bo nenapadalni pakt. Potem bo pritiskala na nemški del Švice, na nemški južni Tirol, segla bo po Rumuniji, pridobila bo za se Bolgarijo in bo tako postala čuvar Balkana.

Toda na tej poti proti vzhodu bo naletela na odpor slovanstva. Ali ni bila stara Avstro-Ogrska od l. 1866 dalje v istem položaju? Ali pa od berlinskega kongresa 1878 dalje? Razlika je le ta, med takrat in danes, da bo število nasprotujočih si strank danes manjše in da bo spopad bolj nagel in bolj brutalen. Politične spremembe, ki se bodo zgodile v tem predelu Evrope, bodo važne, toda mnogo bolj važne pa bodo spremembe v duhovnem ozračju. Kajti germanizem bo obvladal domala polovico Evrope, a ne tisti germanizem, ki je podedoval od starih rimskih tradicij in spada med kulturni zaklad Evrope, marveč oni drugi germanizem brutalnosti, oni „borusizem“, ki izvira od bregov Elbe.

Avstrija je ključ te bodočnosti. Evropa je sicer čutila to nevarnost, toda ni imela volje, da bi ta ključ spravila na varno, dokler je bil še čas. Nemčiji ne smemo nikesar očitati. Nemčija igra svojo pravilno vlogo. Za njo je naravno, da si hoče podjarmiti Avstrijo. Zanj je naravno, da se je hotela polastiti v trenutku, ko je bil odpor najslabši. A odgovornost bodo nosile pred zgodovino evropske velesile, ki so v sled svoje medsebojne razdrapanosti in ozkosrčne slepe politike, dopustile, da se je nered razvijal in zavzel take strašne širine. Odgovorni so oni slepi politiki, ki so dopustili, da se je zrušila avtoriteta Zveze narodov, ki bi morala biti čuvar mednarodnega reda in njegovega zdravega razvoja.

Francija, Anglija in Italija se danes že prebujajo. Podpisale so skupno izjavo. Druga država kličejo nazaj v spomin obveznosti, ki so jih svoje dni sprejele in podčrtavajo avtoriteto podpisanih mirovniških pogodb. To je vse lepo in prav, toda na robu politike, ki zahteva spoštovanje mednarodnih obveznosti in mirovniških pogodb, so mirno pustile, da se je razvijala politika nesti (Faustrecht). Tako daleč smo danes prišli, da se narodi in države strahoma sprašujejo, če danes ni pravica tista, ki vodi sveti Vse zlo izvira iz tega. Boljše bi bilo, ako bi bile velesile ohranile spoštovanje mednarodnega reda, ki sloni na mirovniških pogodbah, ali pa pustile, da naravne sile same usmerjajo razvoj mednarodnih odnosov. Velesile niso storile ne eno ne drugo in tako danes bijejo po njih hrbti razrušili mednarodnega reda ravno tako silno kot sproščene naravne sile. Ali bodo velesile v zadnjem trenutku spoznale svojo zmotu in zaustavile to dirko, ki vodi v prepad?

Sporazum baltskih držav

Važni sklepi konference v Rigi med Estijo in Letonsko

Varšava, 23. febr. Z. Trodnevna konferenca med estonskim ministrom Seljamaasom in letonskim zunanjim ministrom Salnaisom v Rigi se je končala s dalekosežnimi sklepi glede bodoče politike baltskih držav. Oba ministra sta podpisala novo zvezno pogodbo, nadalje sta ustanovila stalno tajništvo, ki ima nalogo izenačiti kolikor mogoče zakonodaji obeh držav. V zunanji politiki bosta obe državi nastopali popolnoma enakomerno v vseh vprašanjih, imenovali bosta za razne mednarodne konference skupne diplomatske delegacije. Ministra sta na koncu konference

poslala vabila tudi vsem drugim baltskim državam, da se priključijo temu pokretu, predvsem, da vstopijo v zvezno pogodbo. O carinski zvezi to pot ni bilo govora, ker so gospodarske prilike tako neurejene, da bi carinska zveza ne mogla posloovati. Tudi o baltskem paktu, ki naj bi vsem baltskim državam jamčil nedotakljivost njihovih meja s sodelovanjem Poljske in Rusije, na konferenci v Rigi ni bilo govora, ker do sedaj niti Letonska niti Estija nista prejeli tozadevnega predloga od sovjetske Rusije ali od Poljske.

Izjemna pooblastila francoske vlade

Paris, 23. febr. Z. Francoska zbornica je priredila vladi Gastona Doumergue velik uspeh. Proračunska debata je trajala pozno v noč in je s 368 proti 185 glasovom sprejela predlog vlade, naj se Doumergue in ministrskemu svetu skupno da polnomočna pravica do 30. junija 1934, da podvzamejo vse, kar se jim bo na gospodarskem področju zdelo potrebno, da ohranijo ravnotežje med izdatki in med stroški v državnem proračunu. Vlada bo to storila lahko s pomočjo dekretov, ki jih pa mora predložiti parlamentu v nak-

nadno odobritev še pred 31. oktobrom 1934. Neosocialisti so se tej „finančni diktaturi“ vlade upirali in so predložili, da mora sklicati državni zbor vsaj do 31. julija in predložiti dekrete, s katerimi bo znižala državne stroške. Doumergue je zahteval proti temu predlogu zaupnico, naker je zbornica zavrnila neosocialistični predlog s 391 proti 199 glasovom. Doumergue izhaja iz proračunske debate torej kot neke vrste finančni diktator za dobo 4 mesecev.

Iz Narodne skupščine

Belgrad, 23. febr. m. Po prečitavanju zapisnika včerajšnje seje se je na današnji seji narodne skupščine najprej sporočilo, da je poslanec Ignjat Štefanović s svojimi tovariši predložil narodni skupščini v preloženem osnutku o spremembi § 319 kazenskega zakona. Predložena sprememba določa smrtno kazen za razna koruptivna dela v državi.

Prebitala se je brzojavka, ki jo je poslal predsedniku skupščine poslanec Hussein Kadić iz Sarajeva, v kateri pravi, da z gnušom odklanja insinuacije, da je pobegnil v izemstvo. V svoji brzojavki pravi nadalje, da za beg nima razloga, ker se ne boji razsodebe sodišča in da je tudi že pred desetimi dnevi po svojem odvetniku izjavil sodišču, da se mu stavlja na razpolago.

Nato se je nadaljevala debata o poročilu imunitetnega odbora za izločitev sodišča poslanca Hussein Kadića. Prvi je govoril podpredsednik skupščine dr. Hasanbegović o odnošajih Kadića do muslimanskega kulturnega društva „Gajret“. Za njim se je javil besedi Salih Baljić k istemu predmetu. V debato so posegli tudi poslanci dr. Stanišić, dr. Metikoš, dr. Stojadinović, Misirić in Mulagić.

Preden so prešli na glasovanje, je predsednik vlade Uzunović med drugim izjavil, da je celotna zadeva v rokah sodišča, ki ima tozadevno popolnoma proste roke. Deplasirano pa je tudi, da bi parlament sam sebi izbral anketo. Predsednik vlade nato izjavlja, da se pri sprejemu zakona niso izvršili nikakoli falzifikati. Radi vsega tega bodo vsi krivci pozvani pred sodišče ter kaznovani. Uzunović je v imenu vlade izjavil, da predlagane izvolitve anketne komisije ne sprejme. Predlog je zavrnila tudi večina poslancev. S tem je bila današnja skupščinska seja zaključena. Prihodnja bo jutri ob 10 dopoldne.

Osebnosti

Belgrad, 23. febr. m. Na srednji tehnični šoli v Ljubljani je postavljen za profesorja v 5. pol. skup. Znidarič. Na državni trgoški akademiji v Ljubljani je postavljen za profesorja 7. pol. skup. Joško Prezelj, profesor 8. pol. skup. — Za uradnico 9. pol. skup. je imenovana pri glavni podružnici Državne hipotekarne banke v Ljubljani Erna Zupančič.

Utrinki

Monokel — zadnja moda

Monokel velja že od davnih časov za znamenje najvišje izvoljenosti, mimogrede je tudi znamenje neumnosti. Posebno danes je znak popolne izgubljenosti v vsakem smislu, slasti te ga nosijo ljudje, ki sploh niso kratkovidni, ali pa če si ga priključijo razne dame pred oči. Po velemestih je očitno že vedno mnogo ljudi, ki se za splošno revščino prav nič ne menijo in brezmiselno posnemajo vsako modno bedarijo, čeprav še tako izkazuje reeno ljudstvo. Monokel — lokral samo za dame — je trenutno deraier cri, zadnja moda. Nekaj popolnoma ekscentričnega in v vsakem oziru norega postaja v nekih krogih normalno; vsaka lek damic, katerih moške morajo najbrže leško delati, da v štedilniku gori, se obnaša kakor kako kokainistka. Damski monokel je kar čez noč postal velika moda. In francoski fabrikanti, ki izdelujejo pajžolane, so se hitro znašli in došli kar je bilo treba storiti. Nositi monokel ni tako enostavno in se je treba temu prirediti. Posebno pri mizi se lahko zgodi, da pade v juho. Kako si torej pomagati? Modni diktatorji so pričeli izdelovati kot diš tanke pajžolane, ki ovojajo ženski klobuk in ki segajo preko desnega očesa in imajo na tistem mestu, ki pade na oko, mesto tkanine vdolano tanko, črno obrobjeno steklo. Torej mala prevara, ki pa je za dame potrebna, ker z navadnimi dolgimi trepalnicami pravega monokla sploh ni mogoče nositi. Če dama z monoklom sname klobuk, zgine tudi njen monokel in vse je zopet normalno, v kolikor smo se že navedli na pobarvane obraze, umetno razširjene zenice in pobrite obrvi.

Pridobitve Cerkve

V Rimu so pravkar sestavili zanimivo in pomembno statistiko, iz katere so razvidne zadnje pridobitve katoliške Cerkve. Katoliška Cerkva steje danes nad 400 milijonov katolčanov, njih število pa vedno raste. Zelo številne so konverzije med praposlannimi. V zadnjih treh letih je med Jakobiti v Malabarju preko v katolicizem 12.000 vernikov in 53 duhovnikov. Zelo številna so spreobrnjenja med anglikanci. Zadnja izdaja Katoliškega direktorija navaja število katolčanov na Angliškem s 2.278.830. V enem letu so torej pridobili 34.250 vernikov, med njimi 12.372 konvertitov. Zlasti so pridobili katolici na Holandskem. Med 7.942.565 Holandci je danes 2.800.022 katolčanov. Še leta 1870 jih je bilo le 1.400.000. Velik napredek za katoliško Cerkvo na Švedskem pomenja porazkate petrov dominikancev po širistoletem izgnanju nazaj v Stockholm. Posebno velike pa so pridobitve Cerkve na misijonskem polju. Odkar je Pij XI. zasedel papeški prestol, je bilo 6 mili-

jonov paganov spreobrnjenih v katolicizem! Pri tem gre glavna zasluga domačemu kleru. Nad 60% azijskih katolčanov je danes v dušni oskrbi kitajskih duhovnikov. V Indiji deluje 2000 domačih duhovnikov, v Indokini 1100, na Kitajskem 1420, na Japonskem 62, v Koreji 64, v Afriki se je število katolčanov v zadnjih 5 letih podvojilo. Posebno velik je napredek v belgijskem Kongu, čeprav se tukaj katoliški misijoni morajo uveljaviti proti močni protestantski delavnosti. Kljub temu pa so zgradili v enem letu na novo 21 postaj, število vernikov se je pa pomnožilo za 120.000 v enem letu in katolčanov za 176.000. Kamerun izkazuje v zadnjih 10 letih 150.000 spreobrnjenih. V Mongoliji, kjer dela samo en duhovnik, p. Hansson, je v nekaj letih 13 pogodb bilo prezidanih v katoliške cerkve. V portugalskih kolonijah je mesečno do 250 krstov. Na Slonokoščeni obali so lani krstili 5000 domačinov, med njimi 3000 odraslih. Severna Indija, ki ni nikdar poznala velikih konverzij, izkazuje lani prestop 200 protestantov. Na Japonskem, kjer uživa Cerkva vso svobodo, je lani prestopilo v katoliško cerkev 6000 paganov in na Kitajskem klub političnim in boljševističnim nemirum 57.000!

Skrita katoliška akcija

Pred kratkim smo brali v nekem nemškem listu sledečo notico: »Na prozorni Breznadežni so moške organizirani v ekharističnem križarstvu v Berlinu pričeli vsakodnevno čudenje Najsvetejšega v kapeli Kristusa Kralja v Petersburški ulici. Vse ure noči hočejo izmenoma klečati pred svojim ekharističnim kraljem in spravati za ponočne razuzdanosti velemesta. To apostolstvo molitve in pokore spominja na tiste ure ponočne molitve, s katerimi so začeli pariški študentje 1913 v baziliki Sacre Coeur na Mont Mtrru. Tudi oni so se odločili, da delajo pokoro za velike razvaline, ki so bile v istih nočnih urah po neštevilnih bezmislnih velemesta storjene Bogu. Pariški akademiki so pričeli v majhnem številu. Dolgo časa so oslali skriti. Lo Bog je vedel za njihovo tiho žrtvo. Iz štirih molitev je danes nastal že velik bataljon nočnih ekharističev Najsvetejšega zakramenta: 600 akademikov je razumelo besedo sv. Pavla: »Z veseljem hočem za vaše duše doprinesiti žrtve, da v hočem žrtvovati tudi samega sebe.« Izobražena mladina Francije moliti in se pokori. Lepo je, da je zgled katoliškega Pariza pričel posnemati Berlin, drug največje mesto na evropskem kontinentu. Nadnaravno gledano lake žrtve gotovo niso manj vredne, kakor najbolj vrsto društveno delovanje. To so tihe žrtve, kjer ni nobene pohvale v časopisih in javnosti, nobenih naslovov in odlikovanj, ampak tih žrtvovanje svoje lastne udobnosti za izgubljeno brate in sestre.

Sir John Simon

O angleški demokraciji

London, 23. febr. AA. Zunanji minister sir John Simon je imel snovi v Glasgowu govor, v katerem je podal važne izjave o državljanških svobodah. Izjavil je, da ni neosodobno, če izjavi, da v Veliki Britaniji ne potrebujejo nobene zasebne organizacije za vzdrževanje reda. Vezbanje državljanov v posebnih na pol vojaških ustanovah ni nekaj novega kakor ni novo, če te ustanove skenjažjo uveljaviti posebne nauke s telesno silo. To so imeli že na Škotskem, dokler se škoti niso odločili živeti drug z drugim v miru. Če danes nastanejo krje, izgredi, pokliležje razumni državljani redarstvo, ki napravi red mnogo bolje, kakor bi to storili amaterji. Zasebne in nepoklicane sile in organizacije pa imajo vrhu tega še to slabost, da rode nujno protisile in protioorganizacije. Mislim, da angleški državljani nimajo poviada, da bi se

učili pri drugih narodih, kaj so politične svobode. Bistvo angleške politične svobode je v tem, da mora sodstvo uradovati popolnoma nepristransko in čim hitreje. Vsi, ki so nedolžni, naj uživajo svobodo. Vlada pa se mora naslanjati na avtoriteto parlamenta. Red naj vzdržujejo odgovorne oblasti. Oblast pa prihaja od krone in od samouprave. S temi sredstvi, z drugimi pa ne, bo mogla Velika Britanija ohraniti svojo demokracijo. Minister Simon je v tej zvezi navedel primer, da je neki komunist zahteval odškodnino, ker mu je policija predložila zadržala neke listine. Sodišče je komunistu priznalo odškodnino 30 funtov. Kje drugod, je vzkljnil Simon, bi se kaj takega pripetilo. V Angliji je uprava nepristranska za vsakogar. Deli se mu pravica ne glede na njegovo družabno stališče.

„Zunanji urad“ nemške protestantske cerkve

Vodja jugoslovanskih protestantov pri državnem šolu dr. Müllerju

Berlin, 23. febr. c. Nemški protestantski državni škof Müller je podpisal dekret, s katerim se ustanavlja zunanji odbor nemške protestantske cerkve. Nako ga tega zunanji urad bo držati zveze med nemškimi protestanti v državi in nemškimi protestanti, živčimi v inozemstvu. Urad bo moral iskati prijateljskih stikov tudi z drugimi »prijateljskimi cerkvami«.

Prvi, ki se je od inozemskih protestantskih cerkvenih dostojanstvenikov predstavil nemškemu državnemu šolu dr. Müllerju oziroma vodji zunanji urada školu dr. Heckelu, je bil jugoslovanski protestantski škof dr. Popp, ki je prišel v Berlin, da se

razgovarja o »prijateljskih zvezah med nemškimi in jugoslovanskimi protestanti«. Pri sprejemu ga je državni škof dr. Müller opozoril na stare zveze, ki obstojajo iz davnih dni med jugoslovanskimi protestanti in med materno zemljo nemške reformacije. Velike Luthrove proslave v Jugoslaviji leta 1932. so najboljši dokaz za to. Dr. Popp je na pozdrav odgovoril z zahvalo za naklonjenost, ki jo protestantizem v Jugoslaviji uživa od nemške državne cerkve, in je podčrtal toplo povezanost svojih vernikov z materino zemljo nemške reformacije. Oba škofa sta nato izmenjela neka častna darila.

Revolucije v južni Ameriki

Buenos Aires, 23. febr. AA. Včeraj okoli poldneva je udaril na dan revolucionarni pokret v mestu San-Juanu. Pokret so izžvali nasprotniki tamkajšnje pokrajinske vlade. General Jones, poveljnik 4. divizije je dobil izredna pooblastila in potrebna navodila za obnovo reda. Dognava se, da je pri streljanju našel smrt upravnik policije v San-Juanu, pokrajinski namestnik Federico Cantoni je pa ranjen. Po vesteh, dobljenih ponoči, vlada v San-Juanu spet red.

Centralizem na Kitajskem

Šanghaj, 23. febr. TG. Kitajska vlada pripravlja celo vrsto zakonov, ki jih bo najprej predložila veliki konferenci Kominintan stranke, ki bo v začetku marca. S temi novimi zakoni hoče osrednija kitajska vlada ukiniti vse provincialne vlade, centralizirati vso vojaško moč v rokah osrednje vlade in reorganizirati celokupno finančno zakonodajo za vso Kitajsko. Istovestno hoče tudi ukiniti predpravice inozemcev, ki so jih dozdaj uživali na podlagi posebnih pogodb med nekdanjimi kitajskimi vladami in raznimi inozemskimi državami.

Brodolomci „Čeljusina“

Moskva, 23. febr. Uradno poročajo, da sta dve letali že večkrat skušali priti na pomoč posadki ledolomila »Čeljusina«, toda zaradi slabega vremena se jima ni posrečilo. Po najnovejših brezžičnih vesteh se je ledena plošča, na kateri so nahajajo brodolomci, oddaljila za 28 km od prvotnega kraja. Brodolomci izjavljajo, da so vsi zdravi in da se zanašajo na pomoč.

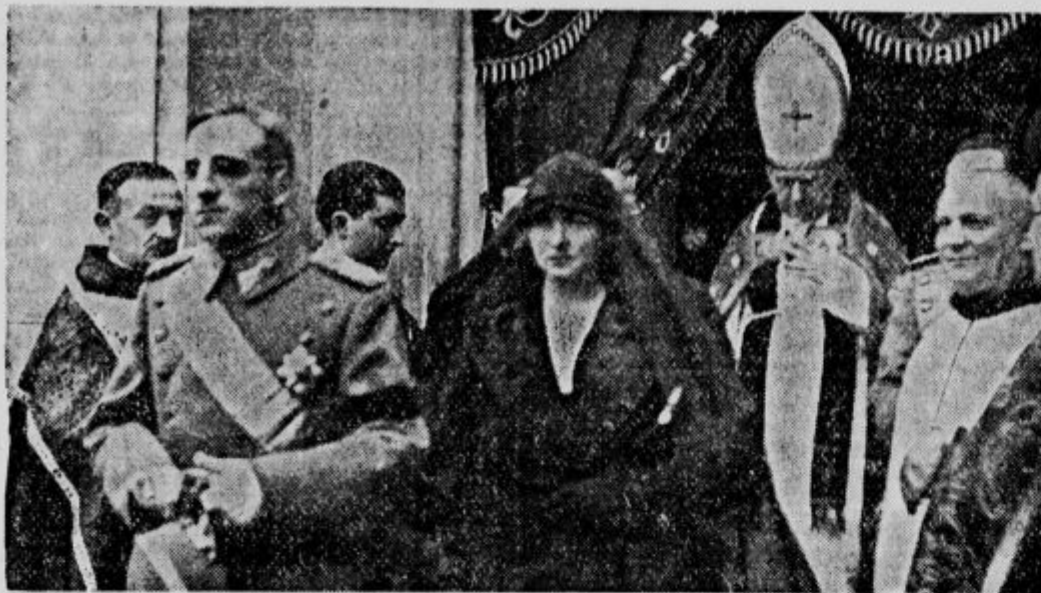
Polvojaške sile v Avstriji

Dunaj, 23. febr. AA. Po podatkih iz krščansko-socialnih krogov je v Avstriji 60 do 65 tisoč Heimwehrovcv, 22 tisoč katoliških napadalnih oddelkov, 6 tisoč članov zveze svobode, in 2 do 3 tisoč članov krščansko-telovadne zveze.

Plavalni rekord

Newyork, 23. febr. AA. Plavalni prvak Walter Savel je potolkel dosedanjí svetovni rekord v prsnem plavanju na 100 m. Progo je preplaval v 1 min. in 13 in dve petini sekunde. Dosedanji rekord je postavil Samuel Cartonet in je znašal 1 min. in 13 in tri petini sekunde. Postavil ga je leta 1923.

Zadušnica za rajnim belgijskim kraljem Albertom v Belgradu

Zadušnica za pokojnim belgijskim kraljem Albertom je 22. t. m. bila v katoliški cerkvi v Krunski ulici v Belgradu. Opravil jo je belgrajski nadškof dr. Rodić (z mitro). — Na podobi vidimo kralja in kraljico, ko odhajata iz cerkve.

Slovenci v Zagrebu

V prvih mesecih leta pregleda vsako društvo delovanje preteklega leta, obračuna samo s seboj in izvoli nov odbor. V Zagrebu imajo društva ravno take običaje kot v Sloveniji, pa je najmlajša slovenska organizacija »Slomskovo prosvetno društvo« imelo 21. jan. svoj redni občni zbor. — »NAKIČ« in »Naš dom« ga pa bodo imeli v mesecu marcu. — Občnega zbora Slomskovega prosv. društva se je udeležil in ga tudi vodil prvi predsednik p. Gabrijel Cevc, čigar krepke besede težko pogrešamo v društvu in v cerkvi.

Zelo je zanimiva zgodovina delovanja tega društva, ki je izraslo popolnoma iz razmer samih. Potreba je bilo prostora za vaje pevskega zbora, ki poje pri sv. Roku, pa se je osnovalo društvo, ki mu je to ena glavnih tehničnih nalog. Ustanovni občni zbor društva je bil 1. januarja 1933. Njegov program je izražen že v imenu samem, t. j. društvo ima delati v intencijah velikega škofa Slomskega za narodnost, vero in prosveto. Prvi predsednik duhovnik pri sv. Petru, pa »Koncert božičnih pesmi« v cerkvi sv. Petra. — Simpatije, ki jih je zagrebško občinstvo ob teh priložnostih pokazalo, so dale društvu poguma, da je priredilo v prvem letu svojega delovanja pet iger in še en koncert Marijinih pesmi, kar je vse izvrstno uspelo in dvignilo ugled društva med zagrebškimi Slovenci in tudi med hrvaškimi odličnimi krogi. — Društvo je priredilo tudi skupno romanje na Sv. Gore pri Sv. Petru in pomagalo je tudi udeležencem slovenskega društva »Varstvo« iz Ljubljane pri njegovem obisku v Zagrebu. — Knjižnica, sestavljena večinoma iz darovanih knjig, lepo napreduje in člani segajo vedno bolj in bolj po knjigah. Denarna sredstva društva so zadovoljiva, čeprav je ravno vzdrževanje društvenih prostorov za vsako zagrebško društvo največji problem. — Društvo je vedno bilo v stiku z drugimi sličnimi društvi, ki so si postavila slične cilje in naloge. — Občni zbor je vzel to poročilo na znanje in je kot znak hvalečnosti soglasno izbral za častnega društvenega predsednika prvega predsednika p. Gabrijela Cevca, za aktivni odbor za leto 1934 pa sledeče odbornike, ki so si kasneje razdelili svoje funkcije: predsednik Marko Težak, podpredsednik dr. Josip Klemenec, tajnik I. Erjavec, blagajnik I. Penič, knjižničar Ivan Pecigus, gospodar Franc Strukelj, odbornika Ivan Nujca in predsednik JKAD »Danice« g. Sekulec. Za revizorje so pa bili izbrani: Legan Ivo, Praprotnik Jožef in Lenčec Peter. Novi odbor je sklenil izvršiti še neizveden program prejšnjega leta. Novo ustanovljeni prosvetni odsek je začel že prirejati razne tečaje. V nemški tečaj se je prijavilo nad 30 članov, a tudi za ostale vlada veliko zanimanje. Pevski odsek

se reorganizira, a dramatični odsek je pričel tako intenzivno delovati, da nam priredi vsakih 14 dni po eno predstavo. Tako bodo igrali v nedeljo, 4. marca »Slomskovo Penelopo«, ravno na željo hrvaškega občinstva. Dne 18. in 25. marca pa bodo igrali v korist sv. misijona »Sleherni« ki bo gotovo dobro uspel, kakor vse dosedanje prireditve. Na novo je vstopilo mnogo članov, tako da se društvo tudi vtem pogledu bliža svojemu cilju.

Cerkvene in civilne poroke v Ljubljani

Poročali smo že o ljubljanskih predpustnih porokah. Zanimivo je, da so se poročali le mladi pari, prav mnogo jih je prišlo tudi z dežele, ki so se poročili v frančiškanski, šentjakovski ali stolni cerkvi. Svatbe niso bile hrupne, mladi zakonci so večina napravili skromen obed in nato so se lotili dnevnega opravila. V stolnici je bilo 8 porok, od teh 4 z dežele. V šentjakovski cerkvi je stopilo pred oltar 14 parov, med temi največ delavcev, 5 jih je bilo z dežele. Vsega je bilo v Ljubljani poročenih 108 parov.

Na mestnem magistratu se sklepajo takozvane civilne poroke. Letošnji predpust ni bilo nobene. Protokol o porokah vodi magistratni nadsvetnik dr. Rupnik, poprej ga je vodil mag. direktor dr. Zarnik, pred njim pa g. Vondina. Zanimiv je ta protokol. Civilne poroke datirajo od l. 1887. Takrat se je poročil neki Evgen Weiss, trgovec, madžarski državljani, z neko Amalijo Engelsfeld iz Sevetov pri Zagrebu. Od 1887 naprej do leta 1912 ni bilo nobene civilne poroke. Več jih je bilo med svetovno vojno, po vojni pa so se civilne poroke močno pomnožile. Vseh civilnih porok od 1887 naprej do danes je bilo na mestnem magistratu sklenjenih 36. Največ porok je bilo l. 1931, namreč 5.

Mestni magistrat vodi tudi posebno rojstno knjigo, v katero vpisuje nekršene novorojence. Pred dnevi je bil vpisan v to knjigo deček, ki je dobil pač lepo ime »Ort«. Sedaj imamo dva Orta v Ljubljani.

Nad 814.000 Din za takse

Vsa okrajna in okrožna sodišča so ta mesec poslala apelacijskemu sodišču seznam o vseh, v kolikih plačanih sodnih takсах. Januarja je bilo plačano na takсах 814.420 Din, dočim predlanskim 1.252.689 Din. Da se je vsota napram lanskemu januarju tako znižala, je pripisovati dejstvu, da so bile sodne takse s 1. aprilom lani znižane, čim je stopil v veljavo enotni civilnopravni red. Mnogo takse je bilo dalje plačano v gotovini, osobito prisojilna taksa od dediščin.

Tujski promet na Jezerskem

Avtobus na Jezersko se sedaj ne vozi in to kljub temu, da lastnik v svojem dopisu v »Jutru« z dne 8. februarja sam trdi, da »takšno pot (na Jezersko) vsekakor lahko zmagajen avtomobilček« in da je znano, da ima družba tudi male avtomobile, saj je zadnje jesen vozila celo z motorno priklopo in predzadno z malim avtomobilom. Če bi pa ne imela primernih voz, bi si jih pa za ta čas morala izposoditi. Sicer pa je že 5. januarja bil na Jezerskem šofer istega podjetja, ki je za avtobusne vožnje usposobljen in ki to progo iz Kranja na Jezersko prav dobro pozna, in se je izrazil vpricho mene in več drugih oseb, da je cesta do Spodnjega Jezerskega dobra tudi za veliki avtobus, s katerim sam prevzame vožnjo, če mu avtobusno podjetje da na razpolago voz. Pa niti takrat se ni pričelo z vožnjo niti še sedaj, ko je v zadnjem tednu bilo pet malih avtomobilov na Jezerskem in dva velika (Mačičev in Zaletelev). Cesta je do Predpovra popolnoma kopna in dalje do Kanonirja je le tu pa tam še z ledom pokrita, pa se niti do tu ne vozi. Naj bi pristojna oblast dala pojasnilo, zakaj se s to vožnjo ne prične. — Na Jezersko splošno leto očitek, da premalo investiraio za tujski promet. Če bodo prometne zveze še nadalje takšne, se bo investiralo še manj. — Naj približam samo dejstvo, da je zadnje nedeljo hotelo pri avtopodjetju osem ljudi naročiti voz do Jezerskega, podjetje pa je zahtevalo, da podpišejo garancijo, da sami jamčijo za eventualno poškodbo voza. Doličniki so potem naročili voz pri Goricanu, ki jih je peljal brez vsakega podpisane garancije. Kdor pozna stanje voz družbe Avtopromet »Jezersko«, bo vsekakor priznal, da je treba precejšnje previdnosti in da zahteva pismente garancije ni bila neumestna, toda je podjetje dolžno si preskrbeti take vozove, da ne bo treba dati tega iskati drugih voz, ali pa še potnikom podpisovati kakšne garancije.

Naj omenim še to, da sem v pretekli sezoni zahteval od vseh gostov, ki so se pri meni nastanili,

Tobak tihotapili zaradi ženitve V socialnem življenju utemeljena šega južnosrbskih Arnavtov

Iz Skoplja prinaša belgrajska »Politika« obširen dopis o tihotapcih tobaka. O tem smo tudi mi že večkrat poročali, vendar »Politika« prinaša nekaj novih zanimivosti.

Je več vrst tihotapcev. Enim je to ostalo iz starih časov kakor dedni poklic, ki se podeduje od roda do roda. Cele generacije kake družine so se pečale s trgovino s »kačakom«, to opravljajo tudi njihovi sedanji potomci. Med njimi so taki, ki so si s tihotapstvom tobaka pridobili celo bogastvo. To so vsi prekanjeni in prefrigani ljudje, mojstri v svojem poklicu, ki imajo celo organizacijo agentov, kateri tobak kupujejo, predelujejo in prodajajo. Njihova tobačna skrivališča so dobro skrita po skalovju, v zidovju hiš in dobro maskiranih kletih. Njim finančni organi redkokdaj pridejo do živega.

Lažja vrsta so tisti, ki tihotapijo na drobno. Ti si s tem služijo le svoj kruhek.

Najbolj nenavadni za naše pojme pa so tihotapci, ki tihotapijo tobak zato, da si zaslužijo denarja za ženitve. Po arnavtski šegi mora ženin nevesto kupiti, nevestinemu očetu mora odšteti nekako doto, kakor jo pri nas nevestin oče odšteje ženinu. Nevesta stane 10—20 tisoč dinarjev. Ta denar pa je težak že za bogato kmetsko hišo, kaj še le za revno. Zato se siromašni ženini lotevajo tihotapstva s tobakom, da si v nekaj letih zaslužijo za ženo.

Pred nekaj dnevi so finančne patrulje na planini Karadat v skopljanski črni gori v več vaseh zaplenile čez 300 kg finega tobaka.

Ker v tem kraju tobak ne raste, se je inspektor Šobajic zanimal za to. Pregovarjal je ljudem, naj ne tihotapijo več, ker državi delajo škodo. Pa se je v vasi Belanovci zbralo okrog njega polno Arnavtov in 35 let stari Arnavt ga je tako le podučil:

»Kaj hočete, gospod. Mi mislimo, da država tega tobaka ne potrebuje, saj ga ima že itak dovolj. Mi ga pa potrebujemo, da ga prodajamo in da za ta denar sebi kupimo žene. Pri nas se žena plačuje po 2.000 bank (kovačev). Ko bi ne prodajali tega tobaka, nikdar ne bi spravili skupaj toliko, da bi se oženili. Pogledite mene! 35 let sem star, pa se ne morem oženiti, ker nimam denarja, da bi plačal ženo.«

Starejši Arnavt pa je takole podučil finančnega inspektorja:

»Pri nas v planinskih krajih ni zemlje, otrok se pa veliko rodi. Za življenje se že nekako dobe

stopanja skupne armade pri ogrskih volitvah ne bila zaželjena pri nemadžarskem prebivalstvu, ker bi bilo tako na milost in nemilost izročeno honvedu ali domobranstvu, ki med njegovimi častniki šovinizem bujno cvete, ali pa celo orožništvo, ki je z njim v primeri honved le nedolžen golobček. Pred volitvijo orožniki kot orodje upravnih uradnikov in kot volivni agenti cele tedne delajo za vladnega kandidata in strahujejo kmete, če si drznejo biti kake stranke. Ni treba, da bi človek ravno dolgo časa potoval po Ogrskem, pa kmalu dobil praktične dokaze, kako sirovi so ti žandarji. Vsekakor so takoj pripravljeni udariti s sabljo ali bajonetom. Mnogim je kar lahkoto odpornemu kmetu dati brco ali klofuto ali ga s puškinim kopitom suniti v rebra ali udariti po hrbtu. Njihova nasilja večkrat povzročajo prelivanje krvi. Kratko povedano, orožniki so najdražjencija opora vsake ogrske vlade v njenih političnih vojskovanjih. Dvomljivo volivne okraje kar preplavijo, onemogočijo obveščanje med voditelji in njihovimi pristaji, kdor ugovarja ali je tujec, ga kar zapro, volivce pa, če je potreba, s silo zadržujejo od volitev.

Kako pa na Ogrskem sestavljajo volivne imenike, meče slabo luč na krajevne upravne oblasti. Vse je odvisno od osebnega značaja občinskega tajnika in občinskega sodnika (župana); od teh dveh pa so prvi znani po svoji samovolji in šovinizmu, zadnji pa po svojem brezmočnem petlizništvu. Za protizbve opozicijskih volivcev, zlasti nemadžarskih, se sploh ne zmenijo. Samovoljno izpuščajo imena ali pa jih nalašč napačno zapisujejo ali pa jih vpišejo z napačno starostjo, pokličen ali napačnim stanovanjem, da so potem njihovi glasovi pri volitvi neveljavni. Ljudje, ki so obtoženi ali vsaj osumljeni »vseslovanskih« težej, svojih imen v volivnem imeniku večkrat sploh ne bodo dobili. Ni treba šele poudarjati: čim večji je položaj in izobrazba takega volivca, tem bolj gotovo bo osleparjen. Poznam bančnega ravnotežja in uglednega slovaškega advokata, ki sta oba na tak način bila pri prejšnjih volitvah oropana svojega glasu.

KJERKOLI BOD

Ki-Ki POVSOD
ČOKOLADO?
SEVEDA ZOPET
SAMO
Union

da so prinesli potrdilo od zdravnika, da nimajo nalezljivih bolezni in sem tako prišel v stik z mnogimi zdravniki, ki so me nekateri izmed njih tudi obiskali in so vsi, med njimi tudi dobro poznani, kakor doktorji iz Zagreba Bogičević, Ivković, Frölich, Stein, Nikolić, Veselko, Hein, Dolinšek, Cepulic, Gottlieb, iz Crikvenice Seidl, iz Novega Sada Čirić, Aleksić, iz Subotice Kon, Miladinović, Wolf itd. izjavili, da v Jugoslaviji še nimamo visokoalpinskega letovišča, ki bi mogel nuditi gostu isto, kar nudi v Avstriji Semmering, v Češkoslovaški Visoka Tatra, in da bi prav Jezersko bilo najprimernejši kraj, kjer bi se morda najbolj rentiralo investirati kapital v podjetje, ki bi moglo konkurirati tudi z inozemstvom, kamor sedaj hodijo naši ljudje, ki jih tudi imenovani zdravniki pošiljajo, ker, kakor sami trdijo, domačini ne nudimo gostom takega komforta v visokoalpskih letoviščih, kakor ga nudi tujina. Toda če bodo ostale prometne zveze z Jezerskim take, kot doslej, ne bo nihče investirati večjega kapitala in bodo še dalje hodili domačini v tujino.

Vinko Gostiša, župnik.

Požar pri St. Rupertu

St. Rupert, 23. februarja.

Snoči ob 23 je začelo goreti pri Jožefu Možini v Draži. Zgorelo mu je gospodarsko poslopje, vse gospodarsko orodje, vozovi in klaja. Škode ima do 20.000 Din. Zavarovan je bil pri »Vzajemni zavarovalnici« za 8000 Din, a premičnine ni imel zavarovane.

Kdo je zažgal, se še ne ve. Orožniki so pridno na delu in baje so požigalcu že na sledu. Do sedaj imajo v zaporu dva fanta, ki sta osumljena požiga.

Hiša strahote v Bosni

Iz Broda poročajo: Ob cesti pri Dugem Polju v derventskem okraju stoji že nad 150 let stara hiša, ki je za turške uprave služila kot han (prenočišče). Lastnik te hiše je sklenil hišo podreti in na njenem mestu postaviti novo. Že par dni poridajo to staro hišo. V četrtek jutraj, ko so delavci začeli dvigati pod in kopati kamenje iz temelja, so naleteli na strašno najdbo. V zid so bili zazidani trije okostnjaki, od katerih sta bila dva brez glave. Delavci so kopali naprej in našli v zemlji zavitek iz platna, ki je bilo že čisto strohnelo. V zavitku so bili tudi že strohneli papirji. Stari ljudje iz tega kraja pripovedujejo, da je v preteklem stoletju izgledno več trgovcev z živino iz Slavonije, ki so prišli čez Savo po kupčiji. Najdeni okostnjaki so verjetno od trgovcev, ki so v hanu prenočili, pa bili umorjeni. Okostnjake so zakopali na drugem kraju.

— Pri nagnenju k maščobi, protinu, sladkosečnosti izboljšuje naravna »Franz-Josefova« grenčica delovanje želodca in črevesa in trajno pospeši prebavo.

„Na fleh velike madžarske države“

(Nadaljevanje)

Če pa je že razdelitev poslanskih sedežev nepravična, je pa vsekakor ogrska volivna geometrija dosegla višek popolnosti. Volivni okraji so bili prikopani na najbolj samovoljen način brez ozira na zemljepis, prebivalstvo in narodnost, samo s tem namenom, da se podpre madžarski element. V vsakem volivnem okraju je le eno volišče. Ker pa so navadno nemadžarski volivni okraji večji kakor pa madžarski, se bralcu ne sme čudno zdeti, da je volišče tem bolj oddaljeno od središča, čim večji je okraj. Pogledati je treba le na volivni zemljevid Ogrske, da spozna resnico te trditve. Mogel bi navesti celo vrsto zgledov, da so volišča postavljena v najskrajnejši kotiček volivnega okraja. In za čudat! To se najraje dogaja v goratih krajih, kjer bi človek mislil, da bo zaradi prometnih razmer ravno narobe prav. V večini okrajev je volišče v madžarskem mestu, kjer so nemadžarski volivci izpostavljeni vsakovrstnim vplivom, katere bomo pozneje popisovali... V nekem volivnem okraju je volišče 100 kilometrov oddaljeno od južne meje okraja. V takih okoliščinah morajo volivci večkrat 24 ur ali pa še prej od doma, če hočejo pravočasno priti na volišče... Na pr. volišče Naszod, ki je samo že 20 km oddaljeno od prve železniške postaje, je 80 km oddaljeno od najskrajnejše vzhodne točke volivnega okraja...

To je le nekaj posameznih zgledov za to, da se vidi, kako vkljub napredujuči železniški mreži v zadnjih 37 letih, odkar je Ogrska dobila zadnjo razdelitev volivnih okrajev, zaradi velike oddaljenosti, katero morajo prehajati volivci, podnebje in vreme pri ogrskih volitvah še danes igra zelo veliko vlogo.

Na drugi strani pa volivce nasprotni strank, zlasti če je kandidat nemadžarske narodnosti, na vse načine omajajo. Včasih na dan volitev razdoro

mostove, da tako opozicijske volivce prisilijo, peš delati velike ovinke ali pa izgubiti glas. Večkrat se dogodi, da v oddaljenih vaseh volivnega okraja dajo pod živnozdravniško nadzorstvo vse konje, kar pa seveda preključuje drugi dan po volitvah. Poti, ki vodijo naravnost, določijo za prijatelje vladnega kandidata, volivci nasprotnih strank pa morajo delati velike ovinke po slabih stranskih potih. Čisto navadna volivna ukana je, da trumo kmečkih volivcev puste ves dan čakati v dežju in mrazu zunaj pred vasio, da bi jih prisilili raziti se ali pa oddati svoj glas drugemu kandidatu.

V Pančevem so leta 1875 nemadžarske volivce pustili v ledu in snegu dva dni na prostem čakati. V Körösbanya so leta 1905 romunski volivci dva dni čakali pred mestom, preden so smeli voliti. Medtem pa vladi prijazne volivce pred očmi onih goste, jih napajajo in z denarjem obsipajo. Včasih pa veriga vojakov in orožnikov zapre dohod v mesto, dokler uradnik ni zaključil volitve. Če pa se zaradi tega razjarjeni kmetje, ki so malje daleč prišli volit, upro, se v obilni meri uporabljajo krogle in posledica je strašno prelivanje krvi.

K vsakim splošnim volitvam madžarske oblasti »za vzdrževanje reda« na volišču pokličejo vojaštvo skupne armade. Pri volitvah v kakem slovaškem ali romunskem okraju nikakor ni navadno, da oblasti »za vzdrževanje reda« pošljejo samo v en volivni okraj vojaško silo 1500 moč in 100 orožnikov. In madžarske časopise na vsa usta pripoveduje o »terorizmu«, ki ga nemadžarski agitatorji v »tako ugodnih okoliščinah« tamkaj izvajajo! Seveda ne morejo ti nemadžarski agitatorji nikogar »terorizirati«, saj se niti ganiti ne morejo brez dovoljenja oblasti, katere na najbolj neeramen način kljubujejo zakonu!

Leta 1910 je v 380 izmed 413 ogrskih volivnih okrajev bilo poslano vojaštvo. Dne 15. junija je ogrska vlada uradno izjavila, da so poročila časopisov v tem oziru hudo pretrpana in da je bilo poslanih za volitve »le« 194 bataljonov pehote in 114 eskadronov konice... V tej zvezi je treba dodati, da bi v sedanjih razmerah prepoved na-

Odveč bi bilo naglašati, da se uradniki zelo živahno udeležujejo v politiki. Nikjer pa njihova vnaša ni tako očitna kot v nemadžarskih okrajih. Javno se zasmehujejo predpisi, kateri uradnikom nalagajo politično nevtralnost. Najbolj pa se odlikujejo vsaki uradniki, in sicer ne le s tem, da obdelujejo kmečke volivce, ampak tudi s tem, da jih strahujejo in podkupujejo. V večini romunskih okrajev višji okrajni sodnik (okrajni načelnik) med volivnim bojem potuje po svojem okraju, da občinskim beležnikom daje določena navodila, naj z grožnjami strahujejo vsake župane ter nabirajo glasove med uglednejšimi kmečkimi volivci. Občinski beležnik posebno budno pazi na volivce svojega kraja. Ker dobro pozna premoženjsko stanje in davčno moč volivcev, mu je s pomočjo judovskega krmčarja in oduhuha močnega hudo pritiskati, ko se bliža volivni dan... Madžarski uradniki zelo dobro vedo, da zaradi takih nezakonitosti ne bodo dobili ne ukora ne kazni, ampak da je to najbolj varna pot k povišanju in priljubljenosti pri višjih. Tisti, ki najbolj glasno kriče, so največji patrioti: tisti pa, ki bi radi bili patriote v svojem materinem jeziku, so »izdajalci« in »agitatorji«, radi česar jih je treba brez obzira zatirati.

Veliki župan, katerega po zakonu imenuje vlada, ima vse niti v komitatu v svojih rokah. Kjer pa so podžupan in drugi uradniki, katere komitatska skupščina izvoli za šest let, nasprotniki vlade, tam je naloga velikega župana težja. Nikakor pa se kaj takega ne sme zgoditi v nemadžarskem volivnem okrožju, ker sedanji sistem uprave komitatov povesod izključuje od političnega vpliva »narodnost« (izvzeti so le Sasi — Nemci). Kier je v nevarnosti madžarska nadvlada po kandidaturi kakega Slovaka ali Romuna, tedaj gredo v svojem patriotskem prizadevanju, nacionaliste premagati, veliki župan in komitatski uradniki složno na delo. Ko se je na pr. leta 1906 v Rozsahgy zdelo, da je zagotovljena zmaga slovaškega kandidata, se je naglo pripeljal iz Lipto veliki župan in je med judovskimi trgovci od hiše do hiše agitiral, dokler ni bila zagotovljena večina za madžarskega in antisemitnega (D) kandidata. (Dolje dodi)

Liubljanske vesti:

Ljubljanci niso bogati

Ljubljana, 23. februarja.

»Vsa Dunajska cesta pride ta mesec na bobene!« je on dan zatrjeval rokodelski mojster z Dunajske ceste. »Pa Sv. Petra cesta tudi!« je hitro odvrnil tovariš s te ceste. V resnici je napravila januarja meseca davkarja temeljito delo, ko je rubila vse zamudnike, ki niso hoteli, ali bolje rečeno, mogli plačati davkov. Že pred dnevi smo omenjali, kako ogromna je množina zarubljenih predmetov, ki jih je ljubljanska davčna uprava spravila v mestna skladišča in ki so deloma že prišla na dražbo.

Večino zarubljenih predmetov pa je davkarja pustila pri zarubljenih na njihovih domovih ali obratih ter napoveduje sedaj dražbo na domovih. Dražbe so se že pričele in se vrše še vedno. Ako ho davkarja res hotela izvesti vse napovedane dražbe, bo imela dovolj dela celo leto, saj je zarubila predmete pri skoraj 1500 davčnih zavezancih, samo na magistratu pa je na 40 velikih polah objavljenih okoli 700 davčnih zavezancev. Le dobra tretjina teh pa je že prečrtana z rdečim svinčnikom, znamenje, da so davci

ni zavezanci že plačali davke. Seveda je malo pretirano, da bi bile tu cele ceste, toda če človek natančno prouči te pole, za marsikatero ulico skoraj ne bi zgrešil imena obrtnika, trgovca, advokata itd. Človek se čudi, ko bere imena znanih in uglednih podjetnikov: tudi ti so na tej črni listi. Advokati, o katerih ljudstvo misli, da imajo denarja ko toče, so prav častno zastopani in med njimi so prav sloveča imena.

Imeniten je tudi seznam predmetov, ki pridejo na dražbo: so vmes čevljarški in krojaški šivalni stroji — zadnje, kar je mogla davkarja pobrati obrtniku, mizarstvo orodje, prav čedna zbirka pisalnih strojev, tudi klavirji, kolesa, avtomobili, sploh vse, kar je količič vreden, ne manjka seveda tudi ravnostnega pohištva itd. Kot dokument se tu ponujajo tudi Wertheimove blagajne. Pripovedujejo o nekem davkoplačevalcu, da je izterjevalcu davkov pokazal prazno železno blagajno, češ, pogledaj, da nimam nič, kaj mi moreš vzeti? Davčni eksekutor je pa kar lepo prilepil na prazno blagajno — listek, znamenje, da je blagajna zaplenjena.

tramvaju. Kajpada se pri tej ureditvi prometa to vsak dan dogaja.

Šance na Gradu. Zaenkrat se je vdiranje šance na Gradu ustavilo in se ni odkrnil noben del zidu več. Arh. Spinčič je že prišel z vsemi pripravami, da se šance hitro popravijo in utrde, ker bi bila le škoda, če bi Ljubljana izgubila to zanimivo točko. Včeraj, ko je bil izredno lep dan, je obiskalo Grajsko planoto več tisoč Ljubljancev, ki so si hodili ogledovat, seveda predvno od daleč, koliko so šance poškodovane.

Lepo pomlad in suho pot imajo na Sv. Petra nasipu. Nasprotno pa vlada na Poljanskem nasipu med Zmajskim in Sentpeterskim mostom še prava sibirski zima. Pred hišami leži še nakupljen in zledenel sneg, ki po nekod dosega višino metra in še več. Na solnčnem Sv. Petra nasipu so ves sneg lepo pospravili v Ljubljano, na senčnem Poljanskem nasipu se ga pa skoro niso dotaknili. Še od drugod so ga navozili semkaj. Že sedaj, ko se čez dan sneg samo malo taja, je cesta skoro ena sama luža, kaj bo šele, ko bo nastopilo pravo južno vreme. Lani nivalirane nabrežine Ljubljanice so kakih 20 cm višje kakor cesta in zato se voda ne more odtekat v Ljubljanico. Tako moramo po dnevi bresti vodo, ponoči, ko ta zmrzne, se pa lovimo po ledu. Ne vemo, kaj smo se zamerili g. cestnemu mojstru, ki ima v oskrbi ta del mesta, da nam ni vsaj malo naklonjen: saj smo skromni in ne zahtevamo veliko. Že lani smo morali dregati po časopisu, da se nas je usmilil. Mislili smo, da bo letos boljše, pa smo se zmotili.

Nesreča pri delu. Reševalni avto je včeraj popoldne prepeljal z Ižanske ceste 24 v bolnišnico 41-letnega mizarja Franca Carmanu, Čarman je levičnik ter je pri obsekovanju lesa držal sekuro v levi roki. Nesreča je hotela, da se je močno vsekav v desno roko. Preskalo si je vse žile. Zdravniki se trudijo, da bi mu rešili roko.

Ponesrečenca z dežele. V Mlaki pri Stari cerkvi na Kočevskem se je vsekav v levo roko 31-letni hlapec Ivan Kessner. — V Dolnjem Logu so pred dnevi neki fantje napadli 32-letnega dninarja Alojzija Leskoveca ter ga temeljito pretepli. Leskovec je dobil resne poškodbe na glavi in po vsem telesu. Oba poškodovanca se zdravita v ljubljanski bolnišnici.

Opozorjamo, da sprejema gostilna v Rokodelskem domu v Ljubljani, Komenskega ulica 12, abonente na dobro in zdravo hrano po zelo znižanih cenah.

Zasačen vlomilec. V noči na včeraj je pekovski pomočnik Anton Turk v Dolinjarjevi pekarni v Bohoričevi ulici zaslišal nekaj čuden šum, kakor, da se je priklatil kdo nepoklicanih v pekarno. Pogledal je bolj natančno in res po posteljo odkril vlomilca, ki je imel že na sebi hlače in suknjič, ker je oboje ukradel dvema pekovskima pomočnikoma ter se naglo obelkel. Turk je vlomilca prisilil, da si je slekel ukradeno obleko, nato pa ga je izročil policiji. Policija je v vlomilcu kaj hitro spoznala svojega starega in nepoboljšljivega znanca Ivana P., ki je bil zaradi številnih predrnih vlovov in tatvin že večkrat obsojen ter je bil šele pred kratkim izpuščen iz zaporov.

Vaša dama, katere rabi eleganten klobuček nizke cene, naj obišče Salon Anita, Krekov trg 10.

Obširna knjiga je razdeljena na tri dele: Sad pogrhe, Husaby, Erlend. Občudujemo široko zasnebo, na kateri raste roman v zunanjih epini širini ter v notranji dramatični napetosti in globini. Njegovo središče je resda zakonsko življenje dveh ljudi, Kristine in Erlenda, toda njuna življenjska pot se prepleta in veže z usodo mnogih rodov, tako da je roman v resnici prava življenjska epopeja. Pisateljino pripovedovanje sega v globino človeških usod in v širino zunanjih življenjskih dogodkov. Ti dogodki tvorijo močeno ozadje romanu, ki nam na zgodovinsko neveljavni način, čeprav zaradi tega ni manj popolno, prikazuje podobo Norveške v burnem 14. stoletju: borbo kralja z močnejši, versko življenje mladega norveškega krščanstva ter socialni prehod od plemiške države h kmetijski, kakor tudi splošne ljudske običaje, na pr. svatbo, pogreb, domače življenje in podobno. Toda vse to je le ozadje in material, s katerim pisateljica dosega večje epske in estetske učinke. V prvi vrsti in predvsem pa jo seveda zanima človek in njegova drama. Umetnici ne gre, kakor naturalističnemu pisatelju, samo za zunanega človeka, marveč za globokim življenjskim pogledom in z enako silnim umetniškim darom oblikuje to tragično zemeljsko bitje — človeka — v celoti njegove problematike, to je v njegovi biološki, psihološki in duhovnometafizični eksistenci. To je globinski, duhovni realizem, ki je umetniški izraz pisateljicega religioznega svetovnega naziranja in ki daleč prekaša mehaniko naturalistične fotografije in neživljenjsko idilično raznih služoničnih povesti.

»Žena« je podoba zakona, ki pa seveda nima nobene podobnosti s plehkim rešitvami tako zvanih »realističnih« pisateljev, ki skušajo vse življenje reducirati izključno le na seksualni problem, a prav tako ne s sentimentalnimi romani idilično-sladkih zakonskih zgodb. Kar Undsetovi daje v primeri s temi odlično svojstveno potezo, je njena zvestoba resničnemu življenju ter velika pravstvena resnoba. Približevanje in oddaljevanje, sreča

Mariborske vesti:

Industrijski deli mesta

Maribor, 23. februarja.

Področje mariborskega mesta doslej še ni bilo opredeljeno na posamezne industrijske predele. Tako je dogajalo, da so se naseljevala velika industrijska podjetja v središču, kar je potem znatno zaviralo razvoj mesta. V povojnih letih se je sleer to dokaj izpremenilo ter se je industrija smela naseljevati samo na periferijskih točkah, vendar pa ni bilo še enotnega sistema v tem pogledu ter se posamezne industrijske panoge niso ostrije ločile. Tako smo dobili čisto mešane industrijske predele, v katerih se nahajajo podjetja, ki ne razvijajo nobenega ropota in obratujejo zgolj na elektriko, poleg težke industrije z visokimi dimniki in šumnim obratovanjem. Gradbeni odbor se je sedaj na večjem številu sej počel tudi s tem vprašanjem ter ga rešil s točno opredeljitvijo industrijskih panog mestnih področij, ki pridejo v poštev za njihovo naselitev. Zapadni del mesta proti Kamnici bo za industrijo sploh zaprt. Tu se bo sčasoma razvila najlepša vilaka

Predavanje o naši sodobni književnosti. Zadruga »Narodna knjiga« je v četrtke pričela v svojo predavalno serijo, v kateri bodo do velike noči nastopili znani slovenski predavatelji. Kot prvi je v četrtke zvečer predaval v dvorani na Aleksandrovi cesti 6 znani naš književnik prof. Ivan Dornik o »sodobni slovenski literaturi«. Predavatelj je podal čisto na svojstven in izvirni način pregled in sliko sodobnega slovenskega slovstva, njegov razvoj iz dedakade v zadnjih predvojnih letih ter dozorevanje po raznih iskanjih in blodnjah prvih povojnih let. Težko snov je umel predavatelj ponazoriti s finimi psihološkimi ugotovitvami ter jo podati v blestecem slogu svoje besede izredno plastično in pregledno. Kljub dveh istovrstnim predavanjem, ki sta se vršili v Ljudski univerzi in Narodnem domu, je bilo odprto predavanje »Narodne knjige« izredno lepo obiskano ter je bilo navzoče odlično občinstvo, ki je predavatelja po zaključni besedi upravičeno nagradilo z živahnim priznanjem. Predavanje je otvoril s primernimi besedami zadrugin načelnik bog. prof. dr. Jeraj.

Beguncem gre vse na roko. Mariborčani so se zelo zavzeli za begunce, ki so pribežali iz Avstrije ter se večinoma še vsi zadržujejo v Mariboru. Odbor za njihovo podpiranje dobiva znatne vsote od najrazličnejših ljudi, pa tudi drugače jih podpirajo na vse močnejše načine. Tako im je lastnik kina Union dovolil brezplačen vstop k predstavam, nekateri brivski mojstri jih zaenkrat poslužujejo, dobili so že obleke in perila. Zanimivo je, da so se pričeli že vsi učiti slovensčine.

Ravnateljstvo mestnega avtobusa razglašča, da se na progi 4 Tezno podaljšani del vožnje od gostilne Pulko do Prešernove ulice ukine zaradi slabe frekvence.

Dva nočna požara. V Podgradu je nastal požar pri posestniku Antonu Dukiču. Okoli tretje ure ponoči, ko je bilo vse v najglobljem snu, je pričelo goriti na podstrešju in kmalu je bila cela streha v plamenih. Opeka je v silni vročini pokala kakor puške, kar je zbudilo posestnika, ki je mislil sprva, da grmi. Šele s plamenov, ki je žarel skozi okna, ga je osvestil. Prihiteel so na pomoč tudi sodej ter se je posrečilo oteti hišo, dočim je streha zgorela. Plameni so uničili ob enem večjo količino žita, ki je bilo shranjeno v podstrešnih skrinjah. Ogenj je napravil 36.000 Din škode, ki je deloma krita z zavarovalnico. — Drugi nočni požar je divjal v Brdonji. Pogorelo je stanovanjsko poslopje posestnika Floriana Kanika. Požar so zanesle saje, ki so se vnele v dimnik. Zgorela je tudi zaloga živil ter živinske krme ter trpi lastnik okoli 32.000 Din škode; bil pa je primeroma še dobro zavarovan.

Smrtina kosa. Ob Ljvadi št. 5 je umrla včeraj zjutraj vdova po vpkopojnem nadučitelju, gospa Julijana Križ. Pokojnica je dosegla visoko starost 72 let. Blag ji spomin!

Slab uvod v letošnji gradbeno sezono. Druga leta so bile na februarjskih sejah mestnega sveta na dnevnem redu pretežno same prošnje za nova gradbena dovoljenja. Na zadnji seji mestnega sveta, ki se je vršila po daljšem premoru v sredo zvečer, pa se je obravnavalo samo 6 takih prošnji in še od teh samo ena, nanašajoča se na novo poslovno in stanovanjsko stavbo. In sicer je dobil g. Julius Guštin, lastnik Grajskega kina dovoljenje za porušenje objekta, v katerem se nahaja gostilna Kosofo ter za zgradbo trinadstropne stanovanjske hiše ter obratnih prostorov za kino, kavarno in bar na Grajskem trgu št. 1. —

kolonija, ki prodira od severa po Kosarjevi ul. proti južnim smerem ter bo v nekaj letih gotovo zaposleda ves kompleks do kamniškega jarka. — Za mehanično industrijo, ki ne povzroča dima, smradu in prevelikega ropota ter obratuje brez prevelike količine odpadne vode, se je določil prostor med Pohorsko in Ruško cesto na desnem dravskem bregu, dalje teritorij vzhodno od Tržaške in severnim vzporednikom skozi Linhartovo ulico, izvezni prostor med bolnišnico in kaznilnico, poleg tega še ozemlje med Tržaško in Plujsko cesto ter obojestranska zemljišča ob državni cesti severno od Maribora (skozi Košake). — V Melju, ki nosi izrazit industrijski karakter, je dovoljena prvenstveno naselitev tekstilne industrije, ki ima tukaj radi bližine Drave in izpeljane kanalizacije ugodnost lahkega odvoda odpadnih voda. Za vsa ostala industrijska, ki torej razvijajo dim, duh, povzročajo močan ropot itd., pa se je določil za naselitev predel med Zrkovsko cesto na Pohorju in Dravo.

Nadaljnja gradbena dovoljenja so dobili: tovarnar Avgust Ehrlich za adaptacijo objekta VII-a v Jezdarski ulici (nekdanja dragonska vojašnica) v obratne prostore za tekstilno tovarno; Fischbach, Vici in Pichler so dobili dovoljenje za preureditev portala na poslovnem lokalu v Gosposki 5, kamor se preseli trgovina čevljev Tavčar-Kališnik; Rečnik Alojz je dobil dovoljenje za adaptacijo kleti pri hiši Pobreška 6-a; Marko Rosnerju se je dovolila poglabitev kleti v njegovi vili v Kopitarjevi 11 v svrhu napelave centralne kurjave; Zolger Rea je dobila dovoljenje za zgraditev tobačnega paviljona na vogalu Aleksandrove in Meljske ceste. — Uporabno dovoljenje se je podelilo R. Kiffmannu za preureditev stanovanjske sobe v poslovnem lokalu, ter Spragerju za zgrajen prizidek na hiši Zrinskega trg 8.

Ribe na trgu. Včerašnji ribji trg je bil bolj slabo založen. Kalamari, cevole, orade, Petrova riba, morski raki in jegulje so se prodajale po enotni ceni 26 Din za kg, živi donavski karpji pa so bili po 18 Din za kg.

Nočno l-karniško službo vrši v prihodnjem tednu lekarna Sirak »Pri angelju varhu« na Aleksandrovi cesti.

Pluj

Ponočnjaki so splezali na streho posestnika Ivana Vipavca v Poleušaku, kjer so z opeko zamašili odprtino na dimniku ter jo z ilovico tako temeljito zamazali, da dimnik ni več prepuščal, vsled česar se je dim razširil po celem stanovanju, kjer so bili domači v globokem spanju. Da se ni prebudila gospodinja, ki je bila še pri zavesti in odprla vrata in okna, bi se bila zadušila cela družina. Šele naslednje jutro, ko se je zdanilo, so prišli na sled, da je bil dimnik ponoči zamašen.

Smrtina kosa. V Spodnjem Velovlaku je umrla posestnica vdova Marija Sorljenjak v 62. letu starosti; v Budni pa je umrl posestnik Franc Firbas. Dosegel je starost 74 let. Naj v miru počivata!

Jugoslovanska knjigarna

Hitri računar. Dober in zanesljiv pripomoček za hiter in točen preračun obresti, diskontov, provizij, popustov, cokolad, kalkulacij, dalje za različna množenja in razdelitev letnih obresti, najemnin, plač po mesecih in dnevih ureddil in sestavljen Lovro Novak, Ljubljana 1932 — 235 strani 60 Din. — komisijska prodaja v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani. Sestavljen je iz samih računskih ključev, od katerih je tiskan vsak na posebni strani in označen, za kateri odstotek ozir. pri delitvah, za kateri čas je ključ uporabljiv. S pomočjo »Hitrega računarja« bo vsakdo z lahkoto — tudi v največjem hrupu — hitro in točno izvršil in prekontroliral vsakovrstne računске postavke, ki jih sicer je ob popolnem miru in zbranosti vzamemo v roke. Računar bo porabljal v prvi vrsti uradniki v državnih, banovinskih, občinskih, mestnih uradih, bankah in hranilnicah v mestu kot na deželi in trgih, dalje trgovci, knjigovodje in bilancisti vseh branž. Skratka, vsak kdor ima opravka z računi, bo iste prekontroliral in sestavljal najboljšo in najpreciznejše na podlagi našega računarja. Zato knjigo toplo priporočamo.

Kulturni obzornik

Sigrid Undset:

Kristina Lavransova hči

Drugi del monumentalne trilogije Sigride Undsetove »Kristina Lavransova hči«, je doslej najobširnejši zvezek Leposlovne knjižnice Jugoslovanske knjigarnice. Prvi del je izšel — v prevodu J. Prezila — že pred dobrim letom, zato je razumljivo, da so mnogostevilni bralci »Venca« že težko pričakovali nadaljevanja, ki smo ga sedaj dobili z »Ženo«.

Ceprav bo obširni roman zaključen šele s tretjim zvezkom »Križ«, nam vendarle še prvi in drugi del odkrivata podobo veličastno zamišljene trilogije v toliki meri, da lahko spoznamo vse življenjsko in umetniško pomembnost pričujoče epopeje. »Kristina Lavransova hči«, ki je bila po pravici odlikovana z Nobelovo nagrado, nedvomno spada med najdovršenejše romane svetovne književnosti ter ni nič ne zasloja za najboljšimi deli Balzaca, Dickensa, Tolstoja ali drugih velikih pripovednikov. Kljub obširnosti je to eden izmed onih romanov, ki jih prav najbolj izbirčni ljubitelji umetnosti berejo po večkrat.

Roman ima naslov po glavni junakinji Kristini, Lovrenčevi hčeri — tako vsaj bi človek do slednjega pričakoval: da bo poslovenjeno poleg Kristininega tuda ime njenega očeta — in ženi Erlenda. Kot tako jo namreč srečamo in nato spremljamo v drugem delu romana, ki ima zato naslov »Žena«. Prva knjiga z naslovom »Venec« je bila opoina in burna zgodba Kristinine mladosti, ljubezni in trojnega greha; prevare, nezvestobe in okrvitve umora, kar vse zbudil v njeni duši težak in bolesten nemir. V »Ženi« pa jo spremljamo od postaje do postaje v zakonu z Erlendom.

in samota, razočaranje, obup in žrtve so delež zakonca Kristine in Erlenda. Kakor senca leži nad njima spomin na mladostni greh. Prav tako ima kalmir podoba Erlendove mrtve ljubice, Eline. Še mnogo večje trpljenje in razdvojenost pa prinaša zakonca osnovna razlika mišnih narav, ki se ne moreta zlititi v eno. Medtem ko živi Kristina materinstvu in otrokom ter išče očiščenja in posvečenja ter sploh globljega smisla svojemu življenju v religiji, se Erlend bavi s politiko ter v svoji vihravosti in nagonosti ne more razumeti ne želje domačnosti ne njenega duhovnega življenja.

Razen izredno spretno epične gradnje in odličnih opisov je treba poudariti pisateljico sposobnost, s katero riše značaje v romanu nastopajočih oseb. Njena psihološka analiza je nadvse prepričevalna. Kako silno je naslikan na pr. Erlend, ta vihravi mož! Karkoli stori, pa bodisi dobro ali slabo, plemenito ali nizkотно, vse je utemeljeno v njegovi lahkomišelnosti naravi in je zato umetniško dosledno in prepričljivo. Njegovo nasprotje je Kristina. Erlendova avanturistična narava si želi širine, razmah in daljav, Kristina pa je vsa umerjena v globino ter preživlja v sebi vse skrajnosti strasti in kaosa, miru in duhovne vdanosti. Nič manj močno kakor njeno razmerje do moža ni narisano tudi njeno razmerje do očeta Lavransa, čigar lik se močeno dviga iznad vseh drugih oseb v romanu. Vendarle pa so tudi podoba Simna, Ramborge, Kristinine matere Raguride, Gumnulfa, Erlendovega brata, in še drugih več ali manj postranskih oseb močne in izrazite.

Roman je v resnici močočna, heroična epopeja življenja, ki v svoji vsakdanosti odkriva tudi svoje večno bistvo. Preko enkratne zgodbe, ki se neenkrat povzame do monumentalnih prizorov, kakršni so redki v vsej svetovni književnosti, in prav tako iz okvira zgodovinske dobe se dviga njegov nadčasovni, občedolovski pomen. Zakaj življenje je v svojih osnovah nepremeljivo in če kdaj kateremu umetniku, je pisateljica »Kristine Lavransove hčere« uspelo, prepričati nas o tem.

Delo, v katerem so se harmonično združile pravico nastproti človeški resnici, pravstvena resnoba in elementarna umetniška nadarjenost, pridobi človeka popolnoma ter se mu neizbrisno vtisne v spomin.

France Vodnik

Deželici Velimir st. - 70letnik

Danes obhaja avtor tudi med Slovenci mnogo branih zgodovinskih romanov »V burji in viharju«, »V službi kalifa« in drugih, Velimir Deželici st. 70 let življenja. Družina Deželicev je znana po svojih književnih delih. Že oče Velimirja Deželice, Djuro, je bil književnik, po tem svojstvu je znan tudi njegov sin Velimir ml., čigar roman »Kragulj« (»Sofiju odabra«) je letos izdala Mohorjeva družba. Jubilant zavzema v svojih izključno zgodovinskih romanih izrazit katoliški pravec. Njegova dela se odlikujejo po bogastvu domišljije, sočnem pripovedovanju in plastični karakterizaciji dobovov in oseb. Deželici je izrazil romantično-realistično pisateljsko, večina njegovih zgodovinskih romanov je zajetih iz časa hrvatske narodne kraljevske dinastije, zlasti poslednja trilogija o hrvatskem kralju Petru Krešimiru (»V krempjih leva«, »Mati velikega kralja« in »Peter Krešimir«). S svojimi deli je Deželici izredno mnogo storil za narodno prosveto in narodno zavest. Saj se je hrvatski kmetič človek s toliko ljubeno poglavl v te knjige, da se je naučil po cela markantnejša poslušanja na pamet. — Poleg književnosti se je bavil Deželici tudi z znanostjo. Kot uradnik Vseučilišne knjižnice je napisal več znanstvenih razprav in knjig, med poslednjimi imenujmo »Miklošič in Hrvatje«. Kot prijatelj »Kola hrvatskih književnikov« želim nimenmu predsedniku Velimiru Deželici st. še nadaljnega uspeha v književnem in znanstvenem delu.

★

Cankarjev »Za narodov blago« v sarajevskem Narodnem gledališču. Nocoj bo v imenovanem gledališču premiera Cankarjeve satirične drame »Za narodov blago«. Režiral jo je Rade Pregarc.

Trgovina z dekleti po vsem svetu

Javne ženske v vlogi zapeljivih nesrečnih deklet

Članom Sveta Zveze narodov je Zveza dostavila podrobno poročilo o trgovini z dekleti, ki ga je sestavila na podlagi ankete po vsem svetu. Države vsega sveta so odgovorile na njeno vprašanje, ali je tudi pri njih razvita kupčija z dekleti. Doslej gotovo še ni bilo priobčeno tako podrobno in temeljito delo o tem žalostnem poslu, ki tare človeštvo in meče čudno luč na našo civilizacijo.

Poročilo samo je bilo doslej objavljeno samo v odlomkih, ker noče Zveza, da bi prišle vse podrobnosti v svet. Njegovi podatki so pač zanimivi, ker podajajo jasno sliko o vseh mogočih oblikah, v katerih se vrši ta nečedni posel. Težko je slediti usodi žensk, ki so postale predmet strašnih goljufov. Tako na primer poroča avstrijska policija o neki kuharici, ki so jo speljali iz Avstrije v Bordeaux, kjer je živela pri nekem Marokancu. Na zahtevo avstrijskega poslanstva v Parizu so dekle poslali nazaj v Innsbruck. Poročilo ugotavlja, da je imela avstrijska policija samo v enem letu opraviti s 181 primeri.

Iz Belgije poročajo, da se je v Bruslju osnovala neka celica, ki je tjakaj zvaljvala ženske in jih potem oddajala dalje. To celico je vodila 32 letna gospa, ki je zahajala v najboljše družbo in o kateri niso niti slutili, da bi se bavila s tem poslom. V okraju Mons v Belgiji je celo brat »prodal« svojo sestro. Anglija se mora tudi boriti proti tej nadlogi. Tako je n. pr. v mestu Stetneyu neki Indijec odprl restavracijo samo z namenom, da bi tamkaj zbiral evropske »pevke« in bi jih oddajal dalje črnim mornarjem. Pomagal mu je 23 letni mladenič, ki je izvajal ženske. Madjarska policija je s pomočjo italijanske odkrila, da je neka gospa v Neapolju imela zveze z Budimpešto, odkoder je spravljala dekleta. Bila je to žena nekega advokata. Zbirala je žrtve tudi med svojimi najboljšimi prijateljicami. Tudi načelnike raznih potovalnih gledaliških družb

so osumili in ugotovilo se je n. pr., da je ena izmed takanih družb spravljala ženske v Turčijo. Iz Poljske poročajo, da je nek takšen trgovec celo umoril svojo žrtev. Celotno dve 16 letni deklici sta se bavili s tem poslom in zvaljvali svoje rojakinje.

Iz Prage so n. pr. zvaljvali 20 letno deklico v Buenos Aires. Tam so aretirali tudi nekega Avstrijca, ki je vodil gledališke umetnike. Poročilo iz Jugoslavije ugotavlja, da so pri nas zalotili prekupčevalce s človeškim mesom v najboljših družbah. Tako je bil aretiran n. pr. v Vel. Kikindi neki slikar. Neki industrijec iz Sombora je »kupil« 16 letno dekle iz Novega Sada od neke gospe. O drugem primeru zopet poročajo, ko je nekdo plačeval po 1000 Din za dekle.

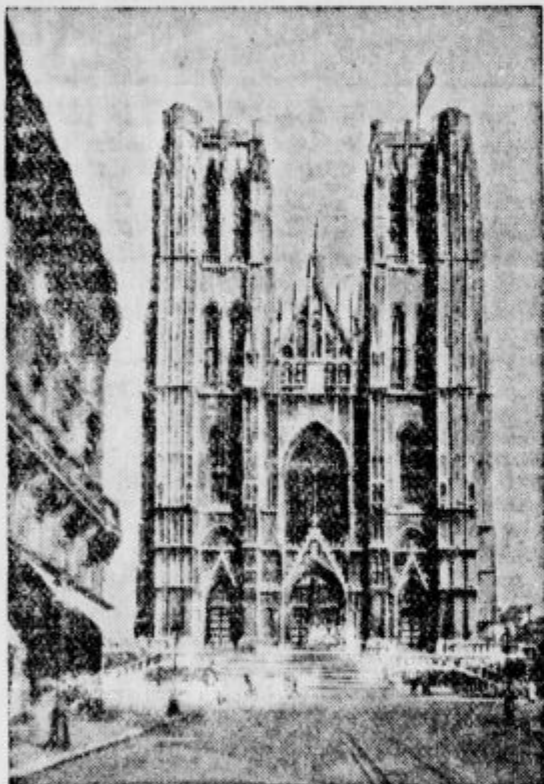
V kolonijah so si prekupčevalci izbrali Singaporo za svoje središče. Tu je ta kupčija pomešana že s kupčijo s sužnji. Policija neusmiljeno postopa proti tem zverinam v človeški podobi. Pogosto se policiji posreči rešiti ženske iz strašnega položaja. Tam obstoji tudi dom »Poleungkuk«, kjer dobe zavetišče dekleta, ki jih rešijo. Zgodilo se je, da so pripeljali v ta dom dekle in da je takoj nato prispel tja nje zaročenec in jo nato srečen peljal v Evropo kot svojo ženo.

Združene ameriške države poročajo, da so v enem letu aretirale 317 ljudi zaradi »nemoralne trgovine«. Po večini je šlo za bele ženske, ki so jih prodajali črncem. Iz Bombaya je prispelo poročilo, ki ugotavlja, da so naenkrat ugrabili 70 deklet, izmed katerih je bila najstarejša stara 18 let. Med ugrabljenimi, ki so jih rešili, so bile tudi 8 letne deklice.

Zveza narodov se bavi tudi z vprašanjem, kako bi organizirala mednarodno policijo, ki naj bi pobijala trgovino z dekleti.

Morilni žarki - tudi zdravilni

Angleški listi prinašajo nove in bolj razveseljive podatke o »morilnih žarkih« prof. Newalla. Poprej so poročali, da povzročajo bolezni, pokvarijo živila in slično. Sedaj se je izkazalo, da lahko imajo tudi drugačen učinek. Pod danimi okoliščinami lahko razkuzijo povzročitelje bolezni, spreminijo patogene mikroorganizme v neškodljive saprofite in na ta način pobijajo nalezljive bolezni.

Katedrala sv. Gundule, kjer so blagoslovili truplo pokojnega kralja Alberta pred pogrebom

»Ali bi mi dali sobo?«
»Igrate na kak instrument?«
»Ne!«
»Ali imate radio?«
»Ne!«
»Ali morda kanarčka?«
»Ne, vendar pa imam nalivno pero, ki škriplje. Ali vas morda to moti?«

Šoferji pod boljševiki

Male dnevnice »Večerne Moskve« nam slikajo resnično življenje v Rusiji. Kmalu po Novem letu je bilo obsojeno več moskovskih šoferjev na zapor od 6 mesecev do 3 let, ker so prejeli napitnino. Njihovi avtomobili so namreč državna lastnina. Zasebni avtomobil je pod sovjeti velika redkost, posebno odlikovanje zaslužnih javnih delavcev. Moskovski šoferji morajo dnevno oddajati državni blaginji ves zaslužek. Blaginja ga pregleduje na temelju avtomobilskega števca in šoferjem potem prepisuje za nagrado določen del vsega zneska. Šoferji so bili mnenja, da ne tiče ta določba njihovih napitnin. »Saj smo državi plačali, kar je kazal števec,« so izjavili pred sodniki, »a vse ostalo je naš osebni zaslužek.« Sodišče je poučilo šoferje o napačnosti sličnih nazorov in jih poslalo v zapor. — Še bolj žalostna usoda je zadela 29 let starega šoferja Valentina Ivanova. V novoletni noči je bil vinjen, zaletel se je v skupino gojencev vojne šole, povozil na smrt dva in ranil sedem oseb. Sovjetski kazenski zakonik določa za slične zločine kot najvišjo odmero 10 let ječe. Sodniki so obsodili Ivanova na smrt, ker ni povozil navadne ljudi, temveč bodoče častnike. Posebna ljubezen in spoštovanje do rdeče vojske je sveta dolžnost slehernega proletarca.

»Mrtve duše«

Moskovska uradna »Izvestija« prinašajo nove stroge vladne predpise, ki se nanašajo na sorodnike in dediče rajnih. V treh dneh po smrti morajo izročiti vse osebne listine in izkaznice mrtvega najbližji policijski upravi. Če bi umrl kdo na samem brez dedičev, morajo v istem roku zapleniti listine miličniki sami. Po vsakem prijavljenem smrtnem slučaju, oziroma pogrebu se morajo prepričati oblasti, da so res bile oddane v teku predpisanega roka vse listine. Dediči, ki zatajijo listine, plačajo po 100 rubljev globe ali pa morajo za mesec dni v prisilno delavnico. Poprej kaznovani krivci pridejo drugič pred kazensko sodišče. Obsežni »Pravilnik o zaplenbi osebnih izkaznic umrlih državljanov« daje seveda zanimiv dokaz tržne vrednosti teh izkaznic pod Sovjeti. Vezane so namreč na delež živil (ki se še vedno ne dobijo v prosti prodaji). Iz tega razloga imajo seveda »mrtve duše« svoje različne cene. Komunistične izkaznice so dražje kakor izkaznice navadnih malih uradnikov, ker dajejo tudi več dobrot.

Se ena slika o pogrebu žrtev vladnih čet med državljansko vojno v Avstriji. Dunajski kardinal Innitzer blago slavlja krste

»Mali bratje presv. Srca« v Sahari

Rim. — Učenci p. de Foucauld, ki so pred nekaj meseci prejeli na Montmartu od pariškega nadškofa belo obleko »Malih bratov od sv. Srca«, so dospeli v južno Oranijo. Na mestu, kjer se je nekdanj dvigala vojaška postaja, na križišču karavanskih poti ob grobu slavnega marabuja Sidi-šejka, ki je umrl pred 300 leti, so se ustavili. Kakor njihov veliki prednik p. Charles Foucauld, se bo tudi teh 5 duhovnikov posvetilo življenju v ubožstvu, molitvi in ljubezni do bližnjega. Postavili bodo poslopja, kjer bodo sprejemali mimo potujoče in jih oskrbovali v boleznih ali v nezgodah na poti.

Švedski princ poroči meščanko

Prince Oskar Frederic Sigvard švedski se je rodil l. 1907 kot sin švedskega prestolnega naslednika. Njegovo ime je te dni zašlo v vse svetovne liste: Iz Londona namreč poročajo, da se bo princ poročil z gđ. Eriko Patzek, hčerko nekega berlinskega trgovca. Princ je seveda zaradi te svoje namere prišel v spor s svojimi starši, ki so proti temu, da bi princ poročil kako navadno meščanko. Princ Sigvard se je seznanil z gospodično Patzekovo, ki je stara 22 let, kot filmski režiser pred enim letom. Gđ. Patzekova se je zelo zanimala za film in je prisostvovala filmskemu snemanju. Zanimala se je tudi za sport, kakor princ Sigvard. Videli so jo pri vseh sportnih prireditvah. S strastjo se je zanimala za šofirstvo. Kaj rada se je vozila v krasnem »Mercedes«, ki ga je sama vodila. V ostalem je gospodična Patzekova zelo priljubljena. Njen oče je lastnik spedijskega podjetja in je zelo bogat. Povzpel se je od priprostega človeka do velikega bogataša. Pred nekaj leti je kupil v bližini Berlina veleposlovstvo nekega junkerja. Patzek je katoličan in Erika je njegov najmlajši otrok. Poleg tega ima Patzek še dva sinova.

Izredni misijonski uspehi v Kongu

Apostolska delegacija Belgijskega Konga je pred nedavnim objavila statistiko, ki kaže ogromen napredek katoliških misijonov v zadnjem letu. Katoliško prebivalstvo Belgijskega Konga in belgijskih mandatarnih pokrajin Ruanda in Urundi znaša trenutno nad en milijon (1.081.957). Prirastek je znašal v zadnjem letu 142.446 vernikov. Leta 1931 je bilo na istem ozemlju samo 816.957 katoličanov, kar pomeni v dveh letih prirastek za 32%.

V zadnjem letu je bilo krščenih odraslih 109.911, na sv. krst se jih pripravlja približno 75.000. Otroci je bilo krščenih v tem času skoro 60.000; poročenih je bilo nad 25.000, sv. obhajil je bilo podeljenih preko 16 milijonov. V bolnišnicah in v manjših zdravstvenih postajah, po številu 294, je dobilo pomoč preko 4 milijone bolnikov, v ustanovah za go-bave se nahaja nad 500 gobavcev.

Dejansko je vsa vzgoja v Belgijskem Kongu v rokah misijonarjev. V misijon. šolah je namreč preko 375.000 otrok, od teh skorov 14.000 v sred. šolah. — Tuje misijonske osebje znaša 2122 (733 duhovnikov, 435 mis. bratov in 954 misijonskih sester, od domačih je 33 duhovnikov, 40 bratov in 70 sester). V štirih velikih in v 19 malih semeniščih se vzgaja in šola 110 bogoslovcev in 834 gojencev malih semenišč.

Z raketo 100 km visoko

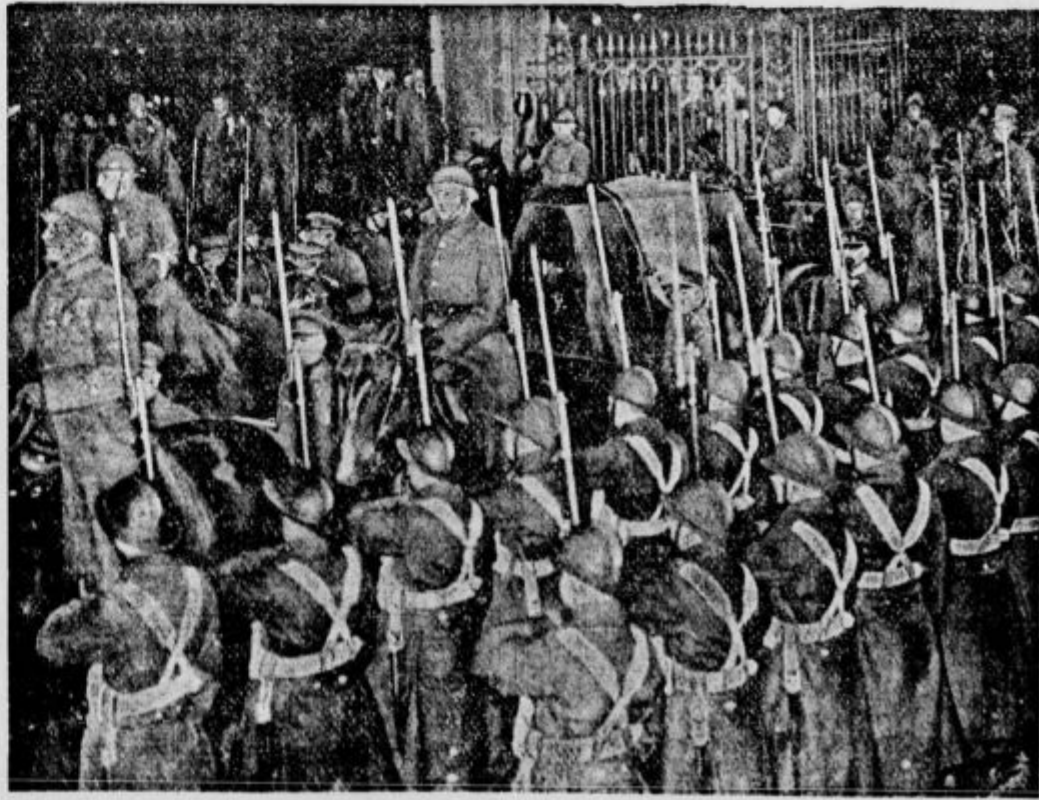
Univerza Clark ima med svojimi znanstveniki tudi profesorja Goddarda, ki sestavlja raketo, ki naj bi poletela v najvišje zračne višine. Raketo bo gnal vijak, njena gonilna sila torej ne bo izvirala iz sunka od zadaj. V raketi sami so postavljeni trije tanki s tekočim kisikom, dušikom in bencinu podobno mešanico. Vse te tri snovi ženejo turbino. Raketa se bo dvignila s hitrostjo 800 km na uro in bo po računih prof. Goddarda dospela 100 km visoko. Za to pot bo torej porabila 8 minut. Raketa je dolga 3,6 metra. V njej bodo postavljene tudi meteorološke postaje. Profesor Goddard je že pred dvema leti pokazal v New Mexico, da raketa lahko doseže to hitrost. Poslej je raketo še izpopolnil.

Dunajski dogodki v filmu

»Daily Telegraph« poroča, da se je posrečilo podjetnim Angležem spraviti v London film o krvavih dogodkih na Dunaju. Snimal ga je neki John Dored iz Letonske. Dunajska policija je Doreda, ko je fotografiral, aretirala. Toda Doredu se je že prej posrečilo del svojih posnetkov spraviti v Monakovo. Iz Monakovega so film takoj prenesli z letalom v Pariz in odtod zopet v London. Kakor poroča »Daily Telegraph«, se je Dored prav za prav posvetil »nevarnemu fotografiranju«. Že leta 1924 so ga boljševiki aretirali, ko je fotografiral Leninov pogreb. Zato je bil zaprt 6 tednov. Udeležil se je celo ekspedicije, ki jo je vodil Wilkins v podmorskem čolnu na Severni tečaj. Zna 10 jezikov.

Kralji Alberti na mrtvaškem odru

Prevoz mrtvega belgijskega kralja iz grada Laeken v Bruselj. Krsto peljejo na laletu

Gospodarstvo

Slovensko združeno gibanje

1933 — eno najslabših let za nove zadruge

Lani je bilo v naši banovini ustanovljenih in vpisanih v zadrugne registre 53 novih gospodarskih združb, torej 18 manj kot leta 1932. To pomeni, da je gospodarska kriza zajela v največji meri tudi združništvo. Le malokatera povojna leta so beležila tako nizek prirastek v našem združništvu. Tako je bilo v prvem povojnem letu 1929 ustanovljenih samo 50 združb, nadalje v dobi inflacije leta 1922 samo 52 združb in naslednje leto 1923 še celo samo 43 združb, kot je splošno najnižje število enega leta po vojni. Tudi leta 1925 je bilo ustanovljenih samo 51 združb, leta 1927 pa 46 združb.

Lahko pa rečemo, da je bilo lansko leto za združništvo najslabše. Upoštevati je namreč treba, da je bilo vpisanih mnogo konsumnih združb, od katerih pa je bil velik del nastal iz poprej nesamojstojnih poslovalnic Konsumnega društva za Slovenijo. Poleg tega se je lani osnovalo več takih, ki imajo kot namen navedeno, da bodo dajale brezobrestna posojila. Ustanavljanje takih združb nam odkriva vso resnost razmer, v katerih se nahaja naše kreditno gospodarstvo.

V naslednjem podajamo pregled novoustanovljenih združb in pri tem navajamo v oklepajih podatke za leto 1932.

Od novo ustanovljenih združb jih je bilo vpisanih v zadrugni register: pri okrožnem sodišču v Ljubljani 32 (43), v Novem mestu 3 (5), v Celju 6 (8) in v Mariboru 12 (15).

Po svojem delokrogu in namenu se zadruge razdele takole: kreditne 11 (5), mlekarke 2 (—), živinorejske 2 (4), strojni 2 (4), vinarske 1 (2), vodovodna 1 (3), čebelarstva 1 (1), nabavnih in prodajnih 19 (9), obrtni 2 (5), raznih 11 (38) in osrednja 1 (—).

Kot smo že omenili, je bilo med novimi kreditnimi združbami več združb za brezobrestna posojila. Na posamezne okolišče okrožnih sodišč jih odpade: Ljubljana 7 (4), Novo mesto 1 (—), Maribor 3 (—) in Celje — (1).

Med kmetijskimi produktivnimi združbami omenjamo: 2 mlekarke združbe v okolišju okrož. sod. v Ljubljani, 2 živinorejske, od tega ena v mariborskem, druga v ljubljanskem okolišju, 2 kmetijski strojni v okolišju ljubljanskega okr. sod., 1 vinarska (Maribor).

Organizacija lastnikov Blerovih posojil. Dne 28. jan. je bil v Zagrebu prvi sestanek lastnikov Blerovih posojil, ki so zastopali nominalni znesek 1 milijon dolarjev. V nedeljo se je vršil tozadevni sestanek tudi v Ljubljani, saj je v Sloveniji veliko teh obveznic. Svrha organizacije je med drugim, da izposluje pri finančnem ministru, da se že dospeli kuponi plačujejo vsaj tako točno in redno kot notranji drž. dolgovi. Nadalje izplačilo ne sme biti vezano na perforacijo, odn. pristaneč nanjo. Obveznice se glase na zlati kovani dolar one teže in vsebine, ki jo je imel dolar leta 1922, zato se naj plačuje vsaj zakonski stabilizacijski tečaj (56,78 Din za dolar), kar je priznava tudi inozemskim lastnikom naših drž. posojil. Ugotovi naj se pravna narava perforiranih obveznic, država naj da duplikat onim, s katerimi se ne bo mogla sporazumeti. Lastniki Blerovih posojil v Sloveniji opozarjamo, da se prijavijo dr. Alfredu Šerku, vseuč. prof. v Ljubljani, Gledalska ulica 14.

Udeležba naše države na svetovni razstavi v Čikagu. Svetovna razstava v Čikagu, ki je bila odprta lansko leto, bo tudi letos odprta in se bo vršila od 19. maja do 19. novembra 1934. Tvrdke, ki želijo sodelovati in razstaviti svoje blago v skupnem paviljonu, naj javijo to Zbornici za TOI, kjer dobijo po gojje za udeležbo.

Likvidacija. Parketunion, d. d. v Zagrebu sklicuje za 5. marec izredni občni zbor, kjer bodo sklepali delničarji o likvidaciji.

Nova ureitev nemških borz. V Nemčiji bo ostalo 9 efektivnih borz: Berlin, Frankfurt, Hamburg, Düsseldorf-Essen, Monakov, Stuttgart, Lipsko, Hannover in Vratislava. Ukijene pa bodo borze: Kolín, Bremen, Königsberg, Steffin, Mannheim, Augsburg, Draždane in Magdeburg. Blagovne borze pa ostanejo v dosedanjem obsegu.

Borza

Dne 23. februarja 1934.

Denar

Danes so ostali vsi devizni tečaj z izjemo Trsta, ki je narastel, neizpremenjen.

Avstrijski šiling je bil na ljubljanski borzi zaključen po 8,965, na zagrebški po 8,86 in na belgrijski po 8,95. — Grški boni so notirali v Zagrebu 35—35,50 (35), v Beogradu pa 35,50 bl. (35).

Ljubljana. Amsterdam 2308,74—2320,10. Berlin 1359,58—1370,38. Bruselj 800,79—804,73. Curih 1108,35—1113,85. London 175,30—176,90. Newyork 3427,72—3455,98. Oslo 869,43—899,43. Pariz 225,88—227, Praga 142,34—143,20. Trst 299,35—301,75.

Promet na zagrebški borzi 56,254 Din.

Curih. Pariz 20,38. London 15,80. Newyork 311. Bruselj 72,25. Milan 27,025. Madrid 41,90. Amsterdam 208,35. Berlin 122,875. Dunaj 73,30 (57,10). Stockholm 81,50. Oslo 79,50. Kopenhagen 70,60. Praga 12,85. Varšava 58,325. Atene 2,95. Carigrad 2,51. Bukarešta 3,05.

Vrednostni papirji

Ljubljana. 7% inv. pos. 72—75, agrarji 37—38, vojna škoda 311—313, begl. obv. 54—55, 8% Bler. pos. 52,50 den., 7% Bler. pos. 50—51, 7% pos. DHB 65 den., Kranj. ind. 250 bl.

Zagreb. Drž. papirji: 7% inv. pos. 72—76, agrarji 37—38,50 (38), vojna škoda 312—313 (312, 313), 3. 311 den., 4. 310—314 (311), 6% begl. obv. 54—54,75 (53,55, 50), 8% Bler. pos. 53,50—54,50, 7% Bler. pos. 51—51,50 (51,50). — Delnice: Priv. agr. banka 258—260 (258), Sečerača Osjek 150—170, Impex 50 den., Trboveljska 105—115.

Belgrad. Drž. papirji: 7% inv. pos. 75—76 (75), agrarji 36,50—37,50 (37,25, 35,50), vojna škoda 315—316 (315, 314), 3. 313—314 (312), 4. 312—313 (311), 6% begl. obv. 54,75—55 (55,50), 2. 54,50—55 (54,75), 8% Bler. pos. 54 bl., 7% Bler. pos. 51,50 bl., 7% pos. DHB 66 bl. — Delnice: Priv. agr. banka 258—260 (261, 258).

Živina

Mariborski svinjski sejem dne 23. februarja. Pripravljeni je bilo 157 svinj. Cene so bile sledeče: mladi prašiči 5—6 tednov 100—130 Din, 7—9 tednov stari 150—160 Din, 3—4 mesece 200—250 Din, 5—7 mesecev 330—360 Din, 8—10 mesecev 450—500 Din, eno leto stari 680—750 Din. Kilogram žive teže 7—8 Din, kilogram mrtve teže 9,50—10 Din. Prodanih je bilo 95 komadov.

Hmelj

Savinjska dolina: Položaj je v glavnem nespremenjen in nadalje precej miren. Cene so se nekoliko uvrstile in se plačuje zdaj po 50—53 Din za kilogram; za večje partije prvovrstnega blaga pa je ponujalo tudi že več. Vključ rezerviranosti produ-

bor), 1 vodovodna (Novo mesto) in 1 čebelarstva (Ljubljana).

Nove nabavne in prodajne zadruge, o katerih smo že pisali, da so deloma osamosvojevale podružnice Konsumnega društva za Slovenijo, se razdele: Ljubljana 10 (3), Novo mesto — (1), Celje 6 (2) in Maribor 3 (3).

Stavbnih združb je bilo še leta 1931. ustanovljenih v Sloveniji 6, leta 1932. 7, toda v letu 1933. ni bila ustanovljena niti ena zadruga, kar pomeni, da je samopomočno stavbno gibanje malega človeka popolnoma zastalo.

V likvidacijo je lani stopilo 25 združb (ravnotežilo leta 1932.), in sicer na področju okr. sod. v Ljubljani 8 (8), v Novem mestu 2 (3), v Celju 3 (2) in v Mariboru 12 (12). Likvidirale so: 3 kreditne, 1 mlekarstva, 3 živinorejske, 3 zadrugne elektrarne, 1 vodovodna, 2 agrarni zajednici, 1 tiskovna, 3 nabavne (konzumne), 2 stavbinske in 5 obrtnih.

Konkurz so napovedale 3 zadruge (4), med njimi 1 obrtna, 1 vinarska in 1 konzumna.

Izbrisanih je bilo 13 (23) združb, od tega 6 (7) v Ljubljani, 1 (2) v Novem mestu, 2 (2) v Celju in 4 (12) v Mariboru. Največ je bilo izbranih stavbinskih: 3 in obrtnih tudi 3.

V času po svetovni vojni kaže gibanje združništva v Sloveniji to-le sliko:

Leto	Vpisi	Likvid.	Konkurzi	Izbrisi
1919	50	20	—	9
1920	110	23	—	17
1921	74	35	—	21
1922	52	21	—	25
1923	43	23	—	31
1924	58	31	—	20
1925	51	27	2	16
1926	81	30	3	32
1927	46	28	3	27
1928	66	30	2	27
1929	80	19	2	46
1930	81	27	1	32
1931	288	27	1	10
1932	71	25	4	23
1933	53	25	3	13
Skupaj	1204	391	21	349

centov je bilo le prodanega iz prve roke zopet par sto stotov lanskega pridelka.

Vojvodinski trg. Rezerve lanskega blaga znašajo v Vojvodini in Sremu največ 500 met. stotov, pa producenti neradi prodajajo. Trguje se sedaj po 40—45 Din za kilogram. Živahnejši bo postal trg v marcu. V hmeljarskih krogih se je začela akcija za obnovo do leta 1932 opuščenih hmeljnikov, vendar na nove investicije ni misliti, ker imajo hmeljarji premalo sredstev.

Najvišje cene, dejansko plačane zadnji čas za najboljši hmelj raznih provinenc, so bile naslednje: Nemčija (Tettang) 90 Din za kg Anglija (Golding) 70 Din za kg Češkoslovaška (Zatec) 63 Din za kg Francija (alsazki) 58 Din za kg Jugoslavija (savinjski) 53 Din za kg Poljska (Lublin) 43 Din za kg Belgija (Poperinghe) 40 Din za kg Amerika (kalifornijski) 35 Din za kg

Vse cene na inozemskih tržiščih so preračunane po pariteti v Curihu.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Sobota, 24. februarja: 12.15 Plošče. — 12.45 Poročila. — 13. čas, plošče. — 18. Plošče, stanje avtomobilskih cest. — 18.30 Radiointervju z Danilom. — 19. Ljudski nauk o dobrem in zlu (dr. Vebber). — 19.30 Zunanji politični pregled (dr. Jug). — 20. Radio-orkester. — 20.45 Celo solo, gosp. Najžer Zlatko. — 21.15 Izvirni šramel-trio (z brum-basom). — 22. čas, poročila, Radio-jazz.

Nedelja, 25. febr.: 7.30 Premovanje govodi v letošnji sezoni (ing. Wenko Beno). — 8.15 Poročila. — 8.30 Gimnastika (Pustišek Ivko). — 9.00 Versko predavanje (dr. Mihael Opeka). — 9.15 Prenos cerkvene glasbe iz franc. cerkve. — 9.45 Plošče. — 10.00 O pomenu dvočkov in njihovih socialni manjvrednosti (dr. Božo Škerl). — 10.30 Moški pevski zbor »Svoboda« iz Hranjaka. — 11.15 Slovenska glasba, izvaja Radio orkester. — 12.00 Cas, ruska instrumentalna in vokalna reprodukcija glasbe. — 16.00 Izbojševanje zemljišč (ing. Pirc Alfonz). — 16.30 Ljudska igra, izvaja skupina ge. Danilove. — 17.30 Citre in harmonika na ploščah. — 20.00 Prenos opere iz Ljubljane. V odmoru: Cas in poročila.

Drugi programi:

Sobota, 24. februarja: Belgrad. Danes se belgrijska postaja seli na Makis. — Zagreb: 20.15 Vokalni in klavirski koncert. — Dunaj: 15.10 Orkestralni koncert. 19. Pesmi Huga Wolfa. 20.30 Model (Suppejeva opera). — Budimpešta: 18.50 Koncert opernega orkestra. 20.10 Igra. — Milan: Trst: 20.40 Pester večer. 22.10 Plesna glasba. — Rim: 21. Prenos opere. — Praga: 20.55 Estonska glasba. 22.30 Pesta ura. — Varšava: 20. Lahka glasba. 21.20 Klavirska muzika Paderewskega. — Vsa Nemčija: 19. Koncert (Rich. Wagner). 20.15 Simfonični koncert. 21.30 Zapisnega političnih vodij nac. soc. stranke.

Nedelja, 25. febr.: Belgrad: Postaja se seli in ta dan ne bo oddajala. — Zagreb: 20.15 Koncert radio-orkestra. V odmoru ob 21.00 čita g. Gerašič humoresko (Nušičevo). — Dunaj: 16.55 Plošče; 19.00 Narodne pesmi v umetni. obdelavi; 20.05 Domovina Avstrija (Tirolska balada). — Budimpešta: 17.10 Orkestralni in vokal. koncert; 19.35 Pri treh mladenkah (Schubertova opera). — Milan-Trst: 21.00 Prenos opere. — Rim: 20.45 Paganini (koncert). — Praga: 17.15 Iz opere; 19.15 Prenos z dežele (Ružomberk, Slovaška). — Varšava: 19.50 Lahka glasba; 21.15 Vesela ura iz Lvoa. — Berlin, Königsberg, Vratislava, Monakov, Frankfurt, Stuttgart in Monakov: 20.00 Wallenstein (drama Fr. Schillerja).

FOTOAPARATE

svetovnih tvrdk Zeiss-Ikon // Rodenstock // Voigtlander // Welta // Certo Ltd Ltd // ima vedno v zalogi

FOTOTRGOVINA JUGOSLOVANSKE KNJIGARNE

v Ljubljani // Miklošičeva cesta 5

Nogomet v nedeljo

Zanimivi tekmi na igrišču ISK Primorja.

V nedeljo se vršita na igrišču ASK Primorja dve nogometni tekmi. Najpreje pomerita svoje moči ZSK Hermes in A. reprezentanca, nato pa nastopi ligino moštvo Primorja proti reprezentanci Ljubljane, ki jo bo sestavljalo po večini moštvo Ilirije. Tako bomo po dolgem času zopet prisostvovali borbi Primorja proti Iliriji. Ker so vsa moštva trenirala preko zime, smemo pričakovati napete in zanimive igre.

Občinstvo pa bo tudi prišlo na svoj račun, kaj bosta nedeljske tekme poleg liginih najbolj zanimivi.

Smučarji pozor! Jutri priredi smučarski klub »Polz« izlet k Sv. Duha na Višnjo goro, kjer je še dovolj snega in kjer je bila zadnja nedelja razmeroma dobra smuka, boljša kakor v mnogih krajih na Gorenjskem. Tudi jutri bo smuka najbrž vsaj toliko ugodna, da pridejo smučarji na svoj račun, zlasti če še vpoštevamo, da se bodo lahko ves dan solčili in uživali krasen razgled, saj se nam obeta najlepše vreme. Ob 11 bo v idilični cerkvi Sv. Duha maša in kjer se zgrne iz okoliških vasi mnogo ljudstva, ki je smučarjev od dne do dne bolj veselo.

Vremensko poročilo JZSZ in SPD

a) Po stanju dne 23. februarja ob 7 zjutraj.

Bistrica-Boh. Jezero: —7, 10 cm prašča na podlagi 80 cm, smuka v senci idealna. — Bled-Jezero: —5, lahka megla, mirno, 30 cm sneža, 30 cm ledu, led grapav. — Kranjska gora, Rateče-Planica: —5, barometer stoji, 70 cm sneža; Vršič in Tamar 250 cm prašča. — Mariborska koča, Pohorski dom: —1, 60 cm sneža. — Ruška koča: —1, sankalističe uporabno, 80 cm sneža. — Klopni vrh: —2, 95 cm sneža. — Pesek: —4, skakalnica uporabna, 120 cm sneža. — Senjorjevo doma: —5, 125 cm sneža. — Čimžat n. Falo: —2, 75 cm sneža. — Sv. Lovrenc: —3, skakalnica uporabna, 50 cm sneža. — Ribnica na Pohorju: —3, 70 cm sneža. —3, 70 cm sneža. — Rimski vrelci: —4, 20 cm sneža. — Pri vseh: jasno, mirno; smuka prav dobra.

b) Po stanju dne 22. februarja ob 7 zjutraj.

Smučarski dom na Pokljuki: —8, krasno, jasno vreme, mirno, 180 cm prašča, smuka idealna, izgledi najboljši, za visoke ture idealno. — Sv. Križ n. Jesenicami: —2, jasno, mirno, 60 cm sneža, na solčni strani jasn, smuka prav dobra, smuka v planinah idealna. — Kum: —2, mirno, jasno, veter vzhodnik, snega 80—90 cm, sneg sreč, smuka dobra, izgledi dobri, dohod iz Trbovelj ali Hranjaka.

Prijateljska nogometna tekma med SK Svoboda, Maribor, prvakom drugega razreda in SK Celjem bo v nedeljo, dne 25. t. m. ob pol 3 popoldne na Glaziji. Sodil bo g. Ochs.

Razpored prvenstvenih tekem II. razreda marib. okrožja za pomladansko sezono 1934 izžreban na seji O.O.L.N.P. dne 19. II. 1934: 8. IV. Panonija: Svoboda v Murski Soboti, Ptuj: Drava v Ptuj igrišče Ptuj. — 15. IV. Mura: Gradjanski v Murski Soboti, Svoboda: Drava v Mariboru, Ptuj: Panonija v Ptuj. — 22. IV. Ptuj: Svoboda v Ptuj, Panonija: Mura v Murski Soboti. — 29. IV. Drava: Gradjanski v Ptuj, Mura: Svoboda v Murski Soboti. — 5. V. Ptuj: Mura v Ptuj, Svoboda: Gradjanski v Mariboru. — 10. V. Drava: Ptuj v Ptuj na igrišču Drave (neodigrana tekma jesenske sezone). — 13. V. Ptuj: Gradjanski v Ptuj, Panonija: Drava v Murski Soboti. — 20. V. Gradjanski: Panonija v Čakovcu, Mura: Drava v Murski Soboti.

Odbor za delegiranje sodnikov se je konstituiral sledeče: predsednik g. dr. Planinšek, odborniki za sodniško sekcijo g. Frankl, za okrožni odbor LNP g. Fischer.

Ljubljanska Table Tennis podzveza. — Službeno. — Glasom sklepov seje uprav. odbora z dne 21. t. m. objavljamo: Vsem klubom Dravske banovine se strogo zabranjuje uporaba izraza »Ping-Pong«, edino pravilni izraz, katerega smejo uporabljati je »Table-Tennis«. — Dovolilo se »Jugoslavija« Celje pokalni turnir dne 11. III., vendar s pridržkom, da pravočasno pošlje propozicijo. — ZSK Hermes se določi »Veliki propagandni turnir« dne 18. in 19. III. z istim pridržkom kakor zgoraj. — Podzveza se z ekipo Drovnik, Kavčič, Marinko udeleži 25. febr. »Prvenstva Maribora« in to v propagandne svrhe. — Klubi se opozarjajo, da morajo glasom sklepa Zvezne glavne skupščine plačevati v fond za potovanje reprezentance po 1 Din od igrača in turnirja. Zneske je pošiljati na naslov podzveznega blagajnika g. Jakob Ciglar, Ljubljana Celovška c. 81-a. Tudi članarino Zvezi v iznosu Din 100 in eventualne dolžne zneske naj pošljejo na isti naslov. Direktno obvešanje z Zvezo bodo podzveza kaznovala. — Službene žoge so odslej »New Villae«. — Vsi klubi morajo v najkrajšem času poslati na gorji naslov po 3 dinarje in dve sliki za vsakega verificiranega igrača-ico. — Tajnik.

ASK Primorje. (Lahkotletse sekcija.) Danes ob 20.30 seja sekcijskega odbora v klubovi sobi, nebotičnik IV. (soba št. 410). Vabljeni gg. dr. Prodan, Sancin Danilo, Kermavner Ivo, Luin Mirko, Žorža Aleš, Skušek Marjan, Raič Dušan, Sosič Viktor, Slamič Lavoslav kot člani ožjega sekcijskega odbora in gg. prof. Jarc, geom. Černe, Tuma Branimir, Ribnikar Bojan, Windisch, dr. Omladič kot člani širšega sekcijskega odbora. Radi važnosti točnosti in zanesljivosti udeležba zaželjena.

Danes ob 18.30 istotam obvezen sestanek cross-countryjaev. Vabljeni: Grad, Gaberšek, Srakar I. in II., Krevs, Žorža A., prof. Žorža Fric, Svetina, Gombač, Ošabnik, Lukež, Tavčer, Ogrin Franci, Skušek; pogovor radi treningov in priprav za cross-country prireditve. Tajnik.

SK Ilirija obvešča vse drsalce, ki imajo še v omarih garderobe na drsalniču drsalke in ostale rekvizite, da iste dvignejo do konca tega meseca pri oskrbniku g. Makarju.

Nekdanjim gorilskim sportsnikom! Pred svetovno vojno je nastal v Gorici in na Goriškem živahen sportni pokret. Znano je, da je tedaj na Goriškem kolesarstvo močno cvetelo. V Gorici sami pa je bil že l. 1910. ustanovljen nogometni klub, ki si je nadel svetlo ime Sportni klub Jugoslavije. Bil je dijaški klub. Slovenski dijaški goriški gimnazije in realke so bili njega številni člani in igralci. Klub je nastopal doma in izven Goriške. Gostoval je v Ljubljani, v Trstu, v Celovcu. Nie-

gove igralce so vabili na reprezentativne nastope in z njimi začeli domače klube.

Ti dogodki segajo že v oddaljeno preteklost. Zdaj pa je še vedno časa dovolj, da zberemo spomine in podatke na to goriško sportno gibanje, ki se je izživljalo na sončni poljani Malih Roj.

Zato apeliramo na vse bivše igralce SK Jugoslavije iz Gorice, na vse prijatelje tedanjega društva in sploh na vse priče, da bi blagovolili sporočiti podpisane svoje spomine na tedanji goriški sportni pokret in zlasti na SK Jugoslavijo. Kakor na drugih področjih, tako je b'la predvojna goriška omladina tudi v sportu pobornik novih potov. Škoda bi bilo teh spominov, da zamro. Vsek, tudi najmanjši spomin ali spominček, slika ali podatek je dobrodošel!

Pismena poročila naj se dostavijo podpisane, ki že tem potom izreka vsem, ki bodo prispevali svoje spomine, toplo zahvalo. — Dr. Josip Birsa, Ljubljana, Levstikova ul. 14-1.

Schmeling je s porazom, ki ga je doživel v boksborbi z Amerikancem Steve Hamas-om že doigral v boksarskem sportu. Tej, za Schmelinga tako važni, da, odločilni borbi, je prisostvovalo 16.000 gledalcev. Do devete runde je še nekam slo. Pri deveti rundi ga je pa nasprotnik tako močno udaril na oko, da mu je začelo močno otekati in ta oteklina ga je silno ovirala pri nadaljnjem boju. On je sicer do konca vzdržal, toda je vseeno po točkah podlegel svojemu nasprotniku. S tem porazom je Schmeling svojemu karjiero v boksu več ali manj zaključil in to tembolj, ker je Steve Hamas boksar manjšega kova.

Socijaldemokratska sportna in telovadna združenja v Avstriji razpuščena. Avstrijska vlada je po zadnjih krvavih dogodkih, ki so se odigrali v zadnji dobi na Dunaju in drugih krajih avstrijske republike, razpustila med drugim tudi vse sportne in telovadne organizacije, ki so jih imeli socialni demokratje.

Evropska in ameriška damska reprezentanca v plavanju se bosta pomerili letos septembra meseca v Ameriki. Predvidene so naslednje discipline: 100 in 200 m crawl, 200 m prsno, 100 m hrbtno, stafeta 4 X 100 m in skoki.

Celje

Skrb za zanemarjeno mladino. Poleg številnih organizacij, ki skušajo lajšati bogo in gorje v Celju in okolici, ima posebno težko nalogo Drž. krajevna zaščita dece in mladine. Posebno v današnjih dneh, ko je beda vsak dan večja in se posebno množijo številno zapuščene dece, pride delo te organizacije do pravega pomena. Žalibog, da ne more storiti toliko, da bi bilo v vsem ustreženo velikim potrebam, ker se društveni dohodki vedno manjšajo. Iz poročila, ki ga je podal na obnem zboru v četrtke tajnik učitelj g. Kramar, smo slišali, da se je društvo obrnilo v začetku zadnje poslovne dobe na razne banke, hranilnice itd. za pomoč, a se je odzval samo en denarni zavod in zaradi tega usahnil velik del vsakoletnih dohodkov. Edini društveni dohodek v preteklem letu je bil evtičniti dan in članarina, a žalibog tudi število članov stalno pada. Kljub temu je Zaščita tudi letos izvršila svojo dolžnost: priredila je božičnico, pri kateri so bili obdarovani z obleko, perilom in obutvijo največjejši šolo obiskujoči otroci iz mesta in okolice. Da se je mogla božičnica vršiti, je zasluaga predvsem kr. banske uprave, obeh celjskih občin, raznih denarnih zavodov in trgovcev, ki so naklonili društvu primerne denarne zneske. Blagajniško poročilo je podala šolska upraviteljica gđc. Ivanka Zupančič. Dohodki so znašali 22.890,24 Din, stroški 16.504,90 Din. Pri volitvah je bil ponovno izvoljen stari odbor z g. šol. upraviteljem Bijkomom Joškom na čelu, ki je tudi vodil občni zbor.

Umrlj so v celjski bolnišnici: Kave Ivan, 69 let, mestni delavec, Sitar Marija, 45 let, dinarica, Lokarje, Sv. Jurij ob j. ž. in Sgerna Miran, 7 let, sin preglednika finančne kontrole, N. v m. p.

Razstava o stanju in razvoju socialnega zavarovanja bo odprta jutri ob 10 popoldne v Obrtnem domu. Razstava bo ponudna za vse, ki se bavijo z narodno-gospodarskimi kakor tudi socialno-političnimi vprašanji. Vabljeni vsi!

I. klub damskih frizerjev v Celju je imel dno 21. t. m. redni letni občni zbor. V novo vodstvo so bili izvoljeni gg. Paidasch, Taček, Grobelnik, Krajnc, Lampi in Vožlič. Cilj novega klubovega vodstva je pospeševati damsko frizersko stroko in dame seznanjati z vsakokratno modro frizuro, vpoštevajoč novo obliko klubov, čemer bodo rešene dame velikih skrbi.

Stodinarski bankovec je zgubil v četrtki med osmo in deveto uro zjutraj na poti od Narodnega doma do žel. postaje neki trgovski vajenec.

Japonski dumping v Celju? Tvrdka Pšeničnik v Celju, Kranja Petra cesta 5, prodaja od dne 15. do 28. t. m. po reklamni c

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; izenitovanjki oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska 3 mm visoka petlinjska vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Trgovski pomočnik
mlad, izkušen trgovine
meš. blaga in semen - želi
mesta; gre tudi za skladišča.
Naslov v upravi
»Slov.« pod št. 1883. (a)

Nagrado dobi

kder preskrbi trgovskemu
pomočniku meš. stroke,
nekadilcu, pridnemu, po-
štenemu, vestnemu, služ-
bo službe, inkasanta ali
kaj podobnega. Ponudbe
na upravo »Slov.« pod
»Veliko jamstvo« št. 1667.
(a)

Službo dobe

Frizerko
dobro moč, takoj sprej-
mem. Ivan Merlak, frizer,
Logatec. (b)

Strokovnjaka

prvovrstnega organizator-
ja, išče zavarovalnica za
vodilno mesto. Sprejme
tudi več akviziterjev. —
Ponudbe na upravo »Sl.«
Maribor pod »Takoj« št.
1944. (b)

Iščem za 1. marec

zdravo kmečko dekle, za-
četnico, iz poštene hiše,
za vsa hišna dela. Plača
100 Din. Ponudbe na upr.
»Slov.« pod »Izkušni«
kuhe in gospodinjstva
št. 1921. (b)

Denar

Bančne vloge
vseh zavodov, nakup, pro-
dajo in posojila posređu-
je najkvalitetnejše St. Praz-
nik, Zagreb, Varšavska 6,
telefon 28-33. (d)

Oddam knjižico

Mestne hranilnice ljub-
ljanske glasečo se na
35.000 Din. Ponudbe na
upravo »Slovenca« pod
pod št. 1934. (d)

Hranilno knjižico

Kmečke posojilnice za
22.000 Din prodam. Na-
slov v upravi »Slovenca«
pod št. 1886. (d)

»Stari« vlog lastniki

nad 55 let, naj sporeče
v svrhu sestave skupne
pravnice na g. ministra za
trgovino kot pritožbene
instancice proti odlokom
gg. komisarijev pri zaščiti
tenih denarnih zavodih
svoje doživke, glede za-
vrnjenih prošelj na iz-
plačilo zneskov za živ-
ljenje, zdravljenje in da-
ve na naslov: Ivanka
Kimovec, Kranj, Prešer-
nova 130. (d)

Ludvik Ganghofer:

24

Samostanski lovec

In vendar ni nič čutila lastnih bolečin, ni mislila
nase, vedno le nanj! Tu leži sedaj ona, samo gorje
in slabost — in tam zgoraj leži on, krvavi, umira.
Dvignila se je napol in prodorno kričnila v gluho
tišino gora: »Hajmo! — Ljudje! Ljudje!

Toda nihče ni odgovoril; le odmev njenega
glasu se je zamolko odbijal od gozdov in gorskih
sten.

Zakaj li ni klicala ljudi na pomoč tam, kjer
so ljudje bili? Doli v dolini, v vasi? Je li mislila
na prisego, ko je položila roko na mrzlo otroško
srce? — »Ah, božec, otroček, otroček! Zdaj je
lahko spet jokala. — Ali pa je menila, da mu bo
sama pomagala, sama ga rešila in pozdravila kakor
po čudežu? Ne, ne! Na nič ni mislila, ne na eno,
ne na drugo — dirjala je samo in dirjala, slepa
in gluha, ne da bi kaj mislila, popolnoma iz uma.
In zdaj je ležala tu — tako daleč od njega in še
dalje od ljudi v dolini — in če bo moral izkrva-
veti, skopneti v bolečinah in stiski, potem bo
kriva ona, le ona sama!

Morala je k njemu, morala, morala, pa če si
polomi noge in zbije vse ude. »Hajmo! Hajmo!
Poglej, že prihajam! Trudno se je pobrala, hro-
peč je zmogala silno strmino; v temnem gozdu, ki
jo je sprejel vase, se je naslonila na drevo, dokler
ni prišla do sape, potem se je opotekala dalje.
Položna lega sveta in izhrojena steza sta ji lajšala
pot.

Nenadoma je obstala in prisluhnila: za ovink-
kom se je kotililo kamenje in začela je tapajče
korake, kakor bi hodil kdo s težkimi bosimi no-
gami. Vročeveselo ji je zaplalo v srce: Pomoč pri-

Prodamo

Ce avto svoj stari prodajam
ali motorja bi znebil serad
hrš kuncav bi mnogo prižene
Slovenec najmanjši inerat

Volna, svilu, bombaž
stalno v bogati izbiri v
vseh vrstah — za strojno
pletanje in ročna dela po
najnižjih cenah pri trvdki
Karl Prelog, Ljubljana —
Židovska ul. in Stari trg.

Krušno moko

in vse mlevske izdelke
vedno sveže dobite pri
A. & M. ZORMAN
Ljubljana Stari trg 12

Umetna gnojila

in semena za pomla-
dansko setev Vam
nudi po nizkih cenah

Gospodarska zveza
v Ljubljani
Tyrševa cesta 29.

Prodaj

umivalnik z marmornato
ploščo, ogledalom, pisalno
mizo, stojalo za solčnik.
Poceni in dobri Povše-
tova 22, Kodeljevo. (l)

Prodaj
umivalnik z marmornato
ploščo, ogledalom, pisalno
mizo, stojalo za solčnik.
Poceni in dobri Povše-
tova 22, Kodeljevo. (l)

Obrt

Tovarniške dimnike
železne, vseh dimenzij,
pleskan brez vsakega
odra. Pleskanje se izvrši
hitro, varno in najceneje.
Nadaljnja popravila dobi-
te pri Suhadolnik Joško,
strojnik, Logatec. (l)

Specijalna mehanična
delavnica za popravilo
vseh pisarniških strojev
in kontrolnih blagajn. Za
vsako delo pismeno jam-
čim. Cene solidne. Ludov-
vik Žitnik, Kolodvorska
št. 26 Tel. 34-23. (l)

Uškinaste otrobe
kupite najceneje pri trvdki
A. VOLK, LJUBLJANA
Resljeva cesta 24.

Največja izbira in najnižje cene

**kompletnih potrebščin
za šivilje in krojače.**

Istotam bogata izbira damskega
perila, žepnih robcev, kravat,
vsakovrstnega modnega blaga, itd.

Josip Petelinc, Ljubljana

za vodo (blizu Prešernovega spomenika)

25% popusta

dobi
kder naroči ozi. kupi od 15. II. 1934 do 15. III. 1934
knjigo:

Dr. Potočnik: Dobri pastir.

Premišljevanja o življenju našega gospoda Je-
zusa Kristusa in njegovih svetnikov. Knjiga obsega
tri dele. I. del 359 strani, nevez. Din 38.—, vez.
Din 50.—, II. del 381 strani, nevez. Din 40.—, vez.
Din 52.—, III. del 290 strani nevez. Din 40.—, vez.
Din 52.—.

Ni je lepše in primernejše slovenske knjige o
premišljevanju življenja, delovanja in trpljenja na-
šega Zveličarja, kot je ravno Dobri pastir. V prvem
zvezku nam opisuje dobo pred rojstvom Jezusovim,
njegovo mladost, mladeniško dobo do njegovih ču-
dejev in ustanovitve kraljestva božjega na zemlji.
V drugem zvezku nam opisuje njegovo de ovanje
na svetu. V tretjem pa opisuje Zveličarjevo trpljenje,
njegovo smrt in častljivo vstajenje.

Knjiga je pisana v krasnem slogu, tiskana na
finem papirju ter lepo opremljena.

Naroča se pri

H. Ničman, Ljubljana, Kopitarjeva ul. 2.

Zahvala

Moja žena Amalija Fortuna se je morala v
svojem brezupnem stanju podvreči v tukajšnji
ženski bolnišnici trem skrajno nevarnim operaci-
jam. Vse tri smrtno nevarne operacije so se iz-
vršile pod spretno roko gosp. primarija dr. Alojza
Zalokarja nad vse pričakovanje izborna. Za
to izredno dobro uspešno zdravniško pomoč se
gospodu primariju v svojem in ženinem imenu
najsrdneje in najtopleje zahvaljujemo.

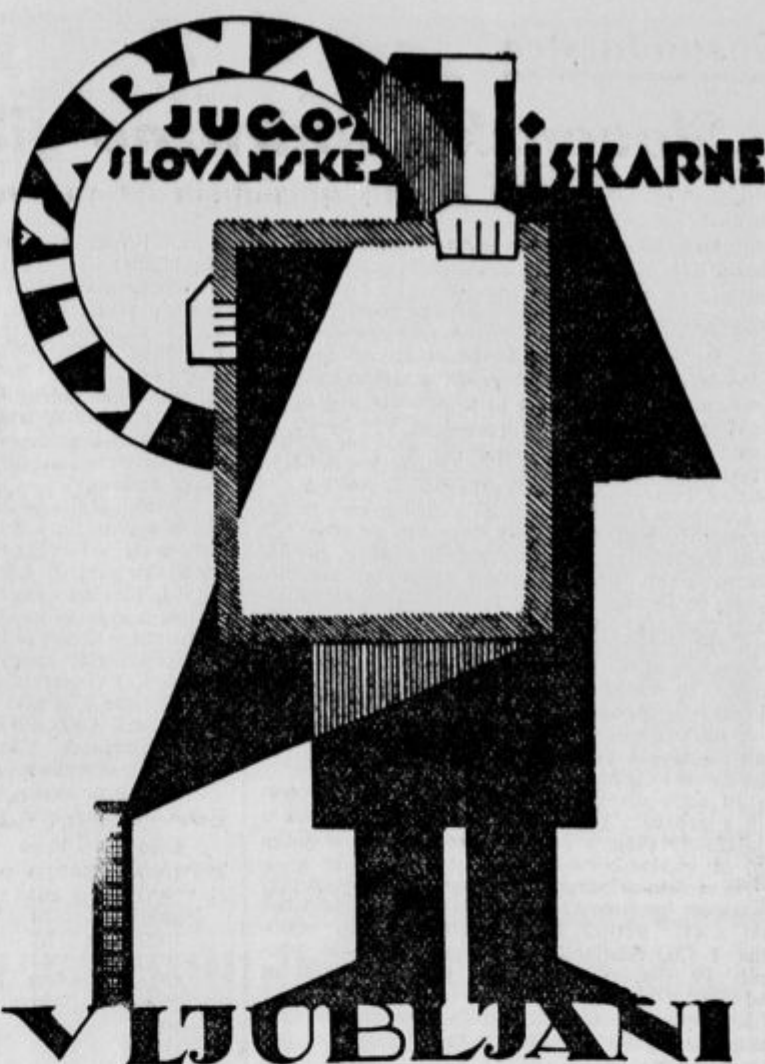
FORTUNA AMALIJA in FORTUNA FRANC.

Življenje sv. Gabriela od žalostne Matere Božje

Letos prvič obhajamo Slovenci god
sv. Gabriela od žalostne Matere.
Zato je prav, da bi vsi spoznali
tudi njegov življenjski pot. Prevod so
oskrbeli ljubljanski bogoslovci po
italijanskem izvirniku. — Cena tej
knjigi je tako majhna, da jo bode
prav vsak lahko kupil. Knjiga ob-
sega 129 strani, in velja nevezana
Din 10.—. Naroča se pri

H. Ničman, Ljubljana, Kopitarjeva ulica 2

»Plačilni! Jaz čakam sedaj že tri četrt ure na
moj zvezek!
»Vem, gospod! Ko bi bili vsi gostje tako po-
trpežljivi kot vi, bi bilo veselje sreči.«

Ljudska posojilnica v Celju

registrirane zadruga z neomejeno zavezo
v novi lesni palači

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najbolje.

Denar je pri njej naložen popolnoma varno, ker
jamči zanj poleg rezerv in hiš nad 5000 članov-po-
sesnikov z vsem svojim premoženjem.

Dori Karlovšek roj. Filipowsky

danes ob pol 6 zjutraj po kratki mučni bolezni, previdena s
sv. zakramenti za umirajoče, v 29. letu starosti Bogu vdano
umrla.

Pogreb se bo vršil v nedeljo, dne 25. februarja 1934 ob
4 popoldne iz hiše žalosti na farno pokopališče v Prevaljah.
Sv. maše zadušnice se bodo darovale v ponedeljek, dne
27. februarja ob 7 zjutraj v farni cerkvi.
Predrago rajnico priporočamo v blag spomin.
Prevalje, dne 23. februarja 1934.

Janko, soprog.

Mitzi in Fritz Filipowsky, starši. Rezi, sestra.
Dr. J. Šašel, svak. Tatjana in Jaro, nečak in nečakinja.

Dve kapljici, dve kapljici — lice zardi...

Telot! Napeto se je ozirala naokoli. Na sto
korakov skoro, ob vznožju visoke skale, se je
zdelo, da je razpoznavna steblika; skočila je po-
konci in stekla tja in ni se bila motila: šop ocvelih
telogov se je sklanjal na svojih velih stebelcih.
Izgredla je teloge iz zemlje in dočim je tekla
nazaj, je obrisala korenine in roke v svoje krilce.

Potem je pokleknila spet poleg Hajma, raz-
trgala korenine na dvoje, jih podržala nad njegovo
ustnice ter stiskala in ožemala, dokler nista kanili
dve veliki kaplji telogovega soka na Hajmove ust-
nice. Vroče ji je bilo srce, ko je čakala na učinek.
Niti za hip se ni ozrla od njegovih ust. Toda lov-
čeve ustnice se niso hotele zganiti, in niti najrab-
lejši utrip se ni pokazal na njegovem grlu.

Stresla ga je za ramena in ihtela prav v nje-
govo uho: »Hajmo! daj, pogoltni vendar, prosim
te za Kriščevo voljo, pogoltni vendar! Potem je
spet čakala — zaman. »O Božček, Božček, kaj na-
le storim?«